

get. Jeg har nævnt det seks gange. Jeg kan også læse Leif Davidsens artikel fra Politiken op, men jeg tror, jeg i stedet for vil give den til ordførerne, til hr. Aage Frandsen, til fru Mette Frederiksen og til hr. Søren Søndergaard.

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

I hvert fald er taletiden udløbet.

Så er det hr. Aage Frandsen for sidste gang.

Kl. 18.00

**Aage Frandsen (SF):**

Stadig væk tak for venligheden, men jeg har ikke brug for dem, for jeg kan selv finde dem, og jeg har læst de pågældende artikler.

Nu skal vi jo lidt videre, og jeg synes ikke, at ministeren har klaret det sådan fantastisk, men jeg stiller alligevel ikke spørgsmålet: Hvordan synes ministeren selv det går? Men vi skal videre. Og der synes jeg, at ministeren skal se at få tjekket af: Var det normalt i 1970'erne og 1980'erne, at man indkaldte en masse kommentatorer? Var det nu sådan? Jeg forstår godt, at ministeren ikke ved, hvordan det var i 1974, for ministeren var 9 år dengang. Jeg kan nemlig ikke rigtig huske, at de var der dengang, til trods for at jeg er noget ældre. Det er det ene. Det er nemlig et spørgsmål om, at vi jo skal vurdere tingene i en sammenhæng. Brugte man overhovedet sådan nogle mennesker? Brugte man dem? Der var jo andre professorer, men blev de brugt? Man havde en anden journalistisk måde at arbejde på dengang. Det er det ene.

Så vil jeg gerne sige noget om det der med historiske kilder – jeg synes i øvrigt, det er flot, at ministeren har fået en god karakter i historie, men jeg vil nok sige, at med noget af det, vi har været igennem her, er jeg ikke helt sikker på, at i hvert fald jeg kunne have bedømt det på helt det niveau, men vi kan jo alle sammen have en god og en dårlig dag. Men det er jo meget vigtigt, at man er opmærksom på, at der kan være kilder, der er gode, og kilder, der er dårlige. Jeg har f.eks. altid kun brugt historiebøger af en Lars Hedegaard, da han var trotskist og på venstrefløj, som eksempel på, at man kunne bruge historien på en bestemt måde, men ikke kunne drømme om at bruge den som historisk gengivelse, altså som nogenlunde fair gengivelse af en virkelighed. Sådan er det meget vigtigt, at man er opmærksom på, at der altså er noget, som er en kilde, og noget, der er en udlægning af en kilde.

**Kulturministeren (Brian Mikkelsen):**

Til det sidste kan jeg kun sige, at jeg er ked af at måtte sige det, men jeg opfatter Leif Davidsen og professor Bent Jensen som ekstremt gode kilder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

**36) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:**

**Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af det danske bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak.**

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).  
(Fremsat 7/10 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

## Forhandling

**Ulrik Kragh (V):**

Saddam Husseins regime har i årtier holdt irakerne i nød og fattigdom ved at vælge FN-sanktioner frem for åbent at redegøre for, hvordan det havde ødelagt sine masseødelæggelsesvåben. En række nationer, heriblandt Danmark, valgte i foråret at stoppe dette regime. I maj var Saddam Hussein besejret.

Nu er opgaven at hjælpe det irakiske folk til at finde vejen til den nye frihed i stabile og demokratiske former og rammer. Danmark har en naturlig interesse i at hjælpe irakerne til at finde vejen. Denne hjælp giver Danmark ved militær tilstedeværelse for at opretholde ro og orden, med humanitær hjælp til ofrene for regimets grusomheder og med genopbygning af det nedslidte land.

Men der er mange udfordringer for de gode kræfter, der kæmper for et frit og demokratisk Irak for irakerne. Der er opstået et naturligt magttomrum efter Saddam Husseins jerngreb. Dette magttomrum benyttes af tidligere Saddamtro støtter til at skabe utryghed i civilbefolkningen. Der ødelægges genopbygget infrastruktur, og generelt søges Saddamspøgelset holdt i live.

Magttomrummet benyttes af internationale fundamentalistiske netværk som kampplads i

krigen mod vestlige værdier og til at bekæmpe FN, som det skete med terrorbomben imod FN-hovedkvarteret i Bagdad.

Magttomrummet benyttes af lokale kriminelle og internationalt organiseret kriminelle til begrielse.

FN har med resolution 1483 fra den 22. maj pålagt de nye myndigheder i Irak, hvilket ifølge FN er USA og Storbritannien, at sikre, at magttomrummet bliver udfyldt. Samtidig opfordrer FN alle medlemslande til at bidrage, og det fastslås, at medlemslande, der bidrager hertil, ikke er at betragte som besættelsesmagter i Irak.

Danmark har en interesse i, at irakerne og befolkningerne i regionen omkring Irak får et konkret eksempel på, hvilken velstand det kan føre med sig at bygge sin nation på demokrati og frihed. Derfor deltager Danmark allerede med 410 mand i den militære indsats.

Imidlertid viser det sig, at sikkerhedssituationen er forværret siden maj måned, hvor vi i Danmark besluttede os for at deltage. Opgaven er farlig, truslen vurderes middel til høj, og vi må sikre os, at de danske soldater er dimensionerede i antal, styrke og udrustning, så de kan passe på både sig selv og løse opgaven med at udfylde magttomrummet optimalt. Dansk forsvaret står klar med veluddannede, veludrustede og velmotiverede folk til opgaven, og det er tilfredsstillende.

Kl. 18.05

På den baggrund skal vi anbefale styrkelsen af det danske bidrag i Irak med et reduceret panserinfanterikompani, et ingeniørdetachment, et stabselement og en særlig enhed til personbeskyttelse, i alt ca. 90-100 personer.

Bidraget bliver i første omgang udsendt frem til december, men i Venstre ser vi et behov for en langsigtet indsats i Irak, og derfor vil vi allerede nu give den melding til regeringen, at vi efter en konkret vurdering vil se positivt på en yderligere fremtidig indsats, hvis dette skønnes nødvendigt.

Venstre anbefaler forslaget.

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Jeg har to korte bemærkninger, først hr. Villy Søvndal og derefter hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvndal (SF):**

Hr. Ulrik Kragh lagde i sit indlæg vægt på FN's rolle. Det er jo en konflikt, der udspringer lige i øjeblikket i FN, også ved FN's generalforsam-

ling, da FN's generalsekretær, Kofi Annan, holdt en meget skarp tale og advarede imod, at FN alene fik en meget begrænset politisk rolle. Over for det står amerikanerne, der ikke ønsker at tildele FN nogen central rolle, men ønsker at bevare både den økonomiske, militære og politiske kontrol over udviklingen i Irak.

Derfor vil jeg spørge hr. Ulrik Kragh: Hvor står Venstre i den diskussion? Støtter man FN's generalsekretær, hr. Kofi Annan, i ønsket om, at FN kommer til at spille en helt central politisk rolle? Eller følger man også i det her spørgsmål de tilkendegivelser, der kommer fra Pentagon?

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Jeg har kun et enkelt spørgsmål til hr. Ulrik Kragh. Det er en enkelt uddybning, jeg gerne ville have.

Hr. Ulrik Kragh starter sit indlæg med at sige, at en række nationer valgte at stoppe Saddam Hussein. Kan hr. Ulrik Kragh bekræfte, at den række af nationer var USA, Storbritannien, Danmark og Australien, mens alle andre lande, herunder os nærtstående lande, afstod fra at deltage i den aktion?

(Kort bemærkning).

**Morten Helveg Petersen (RV):**

Det er selvfølgelig altid interessant at høre, når partiet Venstre vil give regeringen et råd. Det kan man jo så spekulere lidt over. Men jeg er nødt til at stille et spørgsmål til Venstres ordfører, der siger her og nu, i dag, at Venstre vil give det råd til regeringen, at det skal være en langsigtet indsats. Spørgsmålet, der trænger sig på, er selvfølgelig: Hvor lang er en langsigtet indsats? Hvad forestiller Venstre sig med hensyn til tidsfrist, tidshorisont for, hvor lang tid danske styrker skal være i Irak? Det må man jo have gjort sig nogle overvejelser over, når man kan stå her og rådgive regeringen fra Venstres side.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Hr. Villy Søvndals spørgsmål lyder, om Venstre står bag FN. Venstre har hele tiden presset på for, at vi skulle have en løsning, hvor FN fik en central placering. Venstre har sammen med vores regering, og det bakker vi hundrede procent op bag, med tilfredshed set, at udenrigsministeren har taget initiativer i både internationale fora, i forbindelse med møder, der har været holdt, og i forbindelse med enkelthenvendelser til en

lang række lande og bakket op om FN og søgt indflydelse på, at FN skulle være centralt placeret. Det er vi meget tilfredse med, for vi mener, at det er essentielt.

Sagt til hr. Per Kaalund: De nationer, som blev nævnt, er jeg fuldstændig enig i var dem der deltog. Men derudover var der jo også en lang række lande, der støttede. Den lange række lande var fremme i forbindelse med diskussionen, da vi i det hele taget var i gang. Jeg mener, at der var ca. 45 lande, men for at få et par centralt placerede lande op kan vi jo tage Spanien og Italien.

Hr. Morten Helveg Petersen spørger om, hvor lang en periode der skal bruges. Hvis man ser på de konflikter, der har været på Balkan, hvis man ser på den konflikt, der er i Afghanistan, så er det ikke nemt at opbygge et demokrati efter et magtvakuum, efter en indsats, der har været.

Jeg har ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at kunne sige, hvor lang tid det skal tage, men jeg synes, det er overordentlig væsentligt, at man allerede på nuværende tidspunkt holder sig for øje, at det nok vil være en meget, meget succesrig ting, hvis det var sådan, at man var nået at blive færdig allerede til december. Derfor giver vi på nuværende tidspunkt regeringen den kommentar, at vi gerne ser, at den planlægger langsigtet, for vi forventer, at operationen bliver længere end til december, som der lægges op til.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

**Villy Søvndal (SF):**

Jeg er ikke sikker på, at hr. Ulrik Kragh forstod mit spørgsmål. Han svarede i hvert fald ikke på det.

Det, jeg spørger om, er: Når nu konflikten er den, at USA og allierede ikke ønsker, at FN skal spille nogen fremtrædende rolle, og når Kofi Annan, FN's generalsekretær, trækker scenen meget hårdt op i forhold til, hvad han plejer, for han er en meget forsigtig diplomat, og siger nej til at FN skal spille en begrænset rolle, hvor er så den danske regerings placering? Hvor er Venstres placering? Man kan som bekendt ikke tjene to herrer samtidig. Vil man støtte Kofi Annan i kravet om, at FN ikke kun skal spille en begrænset rolle, eller vil man vanen tro lægge sig fuldstændig tæt på den amerikanske præsident?

Jeg synes, det er et rimelig let spørgsmål, som må være muligt for Venstres ordfører at svare på.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Der var en ting, der undrede mig, og så var der en ting, der overraskede mig ved hr. Ulrik Kraghs tale.

Det, der undrede mig, var, at sidste gang jeg hørte hr. Ulrik Kragh stå heroppe, var begrundelsen for, at vi skulle af sted i krigen, at Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben, og at han samarbejdede med terrorister. Og så glemte hr. Ulrik Kragh fuldstændig at nævne det nu her, det synes jeg da var ærgerligt.

Så derfor: Kunne vi ikke få lidt flere oplysninger om de der masseødelæggelsesvåben og lidt flere oplysninger om det der samarbejde med terrorister? Det undrede mig, at hr. Ulrik Kragh ikke kom ind på det. Det får han chancen for nu.

Så var det, der overraskede mig, at nu har man jo forklaret alle, der gad høre på det, at hele problemet i Irak var Saddam Hussein, og så vælter man Saddam Hussein. Og så går der en periode, hvorefter Venstres ordfører kommer her og siger, at efter man har væltet Saddam Hussein, er sikkerhedssituationen i Irak blevet værre. Jamen jeg kan simpelt hen ikke få det til at passe.

Hvordan kan det være, at sikkerhedssituationen, hvis det man gjorde var fornuftigt, altså at vælte Saddam Hussein, så er blevet værre jo længere tid, der er gået? Hvordan hænger det sammen? Hvad er forklaringen?

(Kort bemærkning).

**Morten Helveg Petersen (RV):**

Nu gik Venstres ordfører så fra at rådgive til at kommentere, og der er selvfølgelig en væsentlig forskel, men lad nu det ligge.

Venstres ordfører nævner også i sit indlæg, at deltagende lande nu ikke er at regne for besættelsesmagter. Mit spørgsmål går på: Hvori består forskellen i folkeretlig henseende mellem de ting? Altså hvordan tjener det som argumentation i Venstres øjne?

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Sagt til hr. Villy Søvndal angående USA og FN, altså hvor Danmark står placeret, og hvor Venstre står placeret i forhold til det: Den linje, udenrigsministeren har placeret sig på, hvor han aktivt arbejder for, at FN skal være centralt placeret, er den linje, vi står bag. I det omfang vi overhovedet kan udøve indflydelse på det, gør udenrigsministeren det, og det er vi meget glade for at stå ved.

Hr. Søren Søndergaard siger, at begrundelsen var masseødelæggelsesvåben og samarbejde med terrorister. Hr. Søren Søndergaard har hørt mig tale om masseødelæggelsesvåben mange gange, det erkender jeg blankt, og det står jeg hundrede procent ved. Og jeg synes også, at jeg i min tale gjorde opmærksom på, at Saddam Hussein havde holdt sin befolkning i fattigdom og nød ved ikke at ville redegøre for de masseødelæggelsesvåben, som FN mente han var i besiddelse af.

Det var det, der var grundlaget for alle de ting, og ellers er det jo ikke det, der er diskussionen i dag. Så nu har jeg svaret på spørgsmålet, og så vil jeg ellers ikke komme videre ind på det.

Det blev nævnt, at sikkerhedssituationen skulle være blevet værre i perioden efter Saddam Husseins fald. Det, jeg sagde, var, at sikkerhedssituationen var blevet værre end på det tidspunkt, vi havde en diskussion hér i forbindelse med den første udsendelse. Det er en vurdering, der er foretaget, og den må vi tage ad notam, og så må vi dimensionere vores styrkebidrag efter det.

Det er klart, at vi er i en situation i Irak, der er meget, meget vanskelig, og der er behov for, at man bruger alle gode kræfter. Det er det, vi lægger op til ved at øge bidraget her, således at man optimalt kan løse den opgave, man står over for.

Kl. 18.15

Med hensyn til hr. Morten Helveg Petersen: For det første rådgav jeg ikke; jeg kom med en meningstilkendegivelse. Hvis det er sådan, at hr. Morten Helveg Petersen efterfølgende vil gå ind og læse, hvad jeg sagde, så var det ikke en rådgivning; det var en meningstilkendegivelse herfra om, at man skulle lave en langsigtet løsning, og den vil vi tilkendegive allerede nu at vi står bag.

Når det er sådan, at jeg i min ordførertale lagde vægt på, at vi ikke bidrager som besættelsesmagt, så er det, fordi der internt i Danmark har været en diskussion om det. Det står meget klart i resolution 1483, at myndigheden i Irak er USA og England og andre nationer, der bidrager til sikkerhed, ro og orden, og de er ikke at betragte som besættelsesmagter. Det var blot det, jeg ville trække frem.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvnald (SF):**

Jeg er ikke helt sikker på, at hr. Ulrik Kragh forstod mit spørgsmål; i hvert fald undlod han at svare på det. Jeg prøver igen for tredje gang:

Vi står bag FN, siger hr. Ulrik Kragh. Når nu USA ikke vil opgive kontrollen, når forhandlingerne lige nu ifølge Ritzau i morges er ved at bryde sammen, og USA formentlig ikke fremlægger sin resolution, betyder det, hr. Ulrik Kragh siger, så, at hvis FN ikke får tildelt den rolle, som Annan efterspørger, og jeg forstår, at Venstre står bag Kofi Annan, så vil man kritisere USA skarpt for ikke at være villig til at opgive den kontrol? Hr. Ulrik Kragh vil altså så skrive rasende læserbreve til forsvar for FN og mod et land og dets alliance, hvor Danmark er med, som ikke er villig til at give FN den centrale rolle, som jeg forstår Venstre også er tilhænger af? Jeg skal bare have hr. Ulrik Kragh til at nikke til, at det er rigtigt forstået, at det var det, hr. Ulrik Kragh sagde.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg er glad for, at hr. Ulrik Kragh erkender, at de to hovedbegrundelser, som hr. Ulrik Kragh igen og igen gav her fra Folketingets talerstol for, hvorfor Danmark skulle deltage i angrebet på Irak, nemlig at Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben, og at han samarbejdede med terrorister, har vist sig at være forkerte. Det er jo interessant. Men så synes jeg bare, at hr. Ulrik Kragh skal sige, hvad det så var, der var grunden til, at det alligevel var rigtigt at gøre det, når de begrundelser, hr. Ulrik Kragh fremførte dengang, nu har vist sig indtil videre ikke at holde vand.

Jeg forstår jo godt, at sikkerhedssituationen er blevet værre i Irak; det kan enhver, havde jeg nær sagt, idiot jo se. Det er jo tydeligt, at sikkerhedssituationen er katastrofal. Men det, jeg ikke forstår, er, hvorfor den er blevet så meget værre. Jeg troede jo, at ideen med at gå ind i Irak og afsætte Saddam Hussein var at forbedre sikkerhedssituationen. Nu har vi altså været der i måneder, og alligevel kan Venstres ordfører her konstatere, at for hver dag, der går, bliver sikkerhedssituationen værre og værre. Hvorfor? Kan vi ikke prøve at få en forklaring på det fra Venstres ordfører, så vi ved, hvad det er, vi sender de danske soldater af sted til?

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Så har hr. Jesper Langballe bedt om ordet til hr. Ulrik Kragh – med et rigtigt spørgsmål.

(Kort bemærkning).

**Jesper Langballe (DF):**

Jeg tror, hr. Ulrik Kragh vil være enig med mig i, at det er en slags naturlov, at i det øjeblik et totalitært regime eller en brutal diktator fjernes, så sker der det, at samtidig med at det er en lykke for befolkningen og en lettelse for de omgivelser, der var truet af den pågældende, så blomstrer kriminaliteten. Der opstår et vist kaos. Vi har set det i Sovjetunionen; vi har set det nu i Irak.

Og i anledning af de interessante betragtninger, hr. Søren Søndergaard fremsatte, så vil jeg gerne spørge hr. Ulrik Kragh, om det på noget tidspunkt har strejft regeringen, at man skulle følge hr. Søren Søndergaards linje, at man skal lade totalitære regimer og brutale diktatorer være i fred, for ellers risikerer man, at kriminaliteten stiger.

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

I betragtning af at hr. Søren Søndergaard ikke har mulighed for at svare hr. Jesper Langballe, betragter jeg det spørgsmål som ude. Det må komme, når hr. Jesper Langballe er ordfører.

Så er det hr. Ulrik Kragh for at svare på hr. Villy Søvnalds og hr. Søren Søndergaards spørgsmål.

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Til hr. Villy Søvnald: USA forfølger også et spor, der går ud på at få FN centralt placeret. Og om forhandlingerne bryder sammen? Der skal jo to til at få forhandlinger til at bryde sammen, og der skal to til at få forhandlinger til at lykkes. Vi står i en situation, hvor alle gode kræfter kæmper for at få FN centralt placeret. Vi har en regering, der arbejder intensivt på det. Det er vi meget, meget tilfredse med.

Med hensyn til hr. Søren Søndergaard om hovedbegrundelsen har været masseødelæggelsesvåben og terrorisme: Min hovedbegrundelse har været masseødelæggelsesvåben. Det lægger jeg ikke skjul på, og jeg mener overhovedet ikke, at det på nogen måde var forkert.

Vi står i en situation, hvor vi har måttet konstatere, at Saddam Hussein skulle redegøre for, hvad han har gjort ved sine masseødelæggelsesvåben. Det gjorde han ikke, og derfor har vi haft den historik, som vi kan se. Jeg mener, det var den rigtige beslutning, vi tog på daværende tidspunkt. Og derfor vil jeg ikke acceptere, at hr.

Søren Søndergaard konkluderer, at der er noget, der har været forkert.

Når det er sådan, at der bliver sagt, at sikkerhedssituationen bliver værre, så er situationen jo den, at det i dag er åbenlyst for alle, hvad der sker, hvad diktatoren Saddam Hussein gjorde af uhyrligheder i den periode, han var diktator, hvor der ingen var, der kunne se noget som helst. Det kom jo ikke for dagens lys.

Derfor skal hr. Søren Søndergaard ikke prøve på at manipulere situationen til, at det var fred og idyl, da diktaturet herskede, og at der, efter at der er kommet fokus på, og efter at det er åbent for enhver, så bliver det en værre situation. Det er ikke virkeligheden.

Virkeligheden er, at der bliver arbejdet hårdt på alle fronter. Det er vi meget glade for at vi fra dansk side kan deltage i, fordi der er et magtvakuum, efter at Saddam Hussein blev væltet. Og der er nogen, der vil udnytte det magtvakuum. Det var det, jeg fremlagde i min ordførertale. Og jeg mener, det er overordentlig relevant, at Danmark deltager.

Til hr. Jesper Langballe: Det har ikke strejft regeringen at følge hr. Søren Søndergaard.

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Så er det hr. Søren Søndergaard for tredje gang.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Det sidste kan jeg nok bekræfte. Og hr. Jesper Langballe overlader jeg, til turen kommer til ham.

Men det, der stadig væk er uforståeligt, er, at da Danmark sender nogle soldater ned, har vi en vurdering af sikkerhedssituationen, hvor man jo kunne gøre sig alle de der overvejelser om, at nu blev der givet los for kriminalitet osv. Man laver en styrke, der skal tackle den situation.

Nu kommer man og beder om flere soldater. Så må det jo være, fordi man alt andet lige har lavet en forkert vurdering. At den vurdering, man lavede i første omgang, har vist sig ikke at holde vand. At den ikke har været rigtig. Og at de analyser, man har lavet af, hvad der ville ske, ikke passede. Ellers kan det jo ikke hænge sammen.

Så derfor må jeg bede Venstres ordfører om at gå her op og erkende, at det grundlag, vi sendte styrker af sted på, umiddelbart efter Saddam Hussein var faldet, har vist sig at være forkert, og at vi derfor bliver nødt til at revidere det

grundlag. Ellers giver det forslag, der er lagt frem, faktisk ikke nogen mening.

(Kort bemærkning).

**Jeppé Kofod (S):**

Jeg syntes, jeg hørte hr. Ulrik Kragh på et tidspunkt sige, at hr. Ulrik Kragh mente, at USA havde gjort meget for at få FN ind i en central rolle i Irak. Der synes jeg, man må spørge hr. Ulrik Kragh: Mener Venstre, og mener hr. Ulrik Kragh, at USA har gjort nok for at få FN i en central rolle? Er man tilfreds med Bushregeringens politik på det område her? Eller mener man, ligesom mange andre europæiske lande, at USA har været alt for nølende med at tildele FN en central rolle, og at det at vinde freden i Irak jo også handler om at få engageret FN i en central rolle og dermed også bane vejen for, at langt flere lande kan bidrage både militært og genopbygningsmæssigt end de lande, der bidrager i dag?

Jeg hørte bare hr. Ulrik Kragh sige, at man var meget tilfreds med den måde, USA havde håndteret situationen på. Kan det virkelig være rigtigt?

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Til hr. Søren Søndergaard: Der er en anderledes vurdering af den sikkerhedspolitiske situation i Irak nu, end der var på det tidspunkt, vi tog beslutningen. Hvis hr. Søren Søndergaard var i stand til at forudse udviklingen i en hvilken som helst konflikt af den karakter, vi er i her, så tror jeg, hr. Søren Søndergaard gjorde væsentlig bedre nytte et andet sted end i det danske Folketing, for det er en meget, meget svær situation at forudse.

Kl. 18.25

Men vi ser på nuværende tidspunkt et behov for, at styrken øges med henblik på, at man ikke bare kan beskytte sig selv som danske soldater, men at man også kan løse opgaven for at få en optimal genopbygning af området. Derfor ser vi nu et behov for, at vi får flere soldater af sted, og det er det, vi anbefaler, man siger ja til. Det håber jeg selvfølgelig også at hr. Søren Søndergaard gør i den situation, vi er i.

Med hensyn til hr. Jeppé Kofod så mener vi, at USA på nuværende tidspunkt gør en aktiv indsats for at finde et FN-mandat, hvor der er en central placering for FN. Der skal findes en løsning. Det arbejder udenrigsministeren på, og jeg synes, at den måde, regeringen har grebet

det her an på, er tilstrækkelig og er flot, og det bakker vi op om. Vi forventer selvfølgelig, at udenrigsministeren fortsætter det pres, der var.

For øvrigt siger hr. Jeppé Kofod, at der ikke er ret mange lande, der deltager. Hvis vi kigger på de lande, der ligger lige omkring os: Letland med 114, Litauen med 43, Bulgarien med 300, Slovakiet med 65, Ungarn med 300, Thailand 886, Filippinerne med 196, Polen 2.500, Estland 44, Ukraine 1.629, Spanien 1.300, Holland 1.100, Rumænien 978, Italien 3.000, Norge 150, Danmark 410 og Tjekkiet 313, så der er særdeles mange soldater fra mange lande, der deltager i det her stykke arbejde.

Jeg synes, det måske er lidt en fordrejning at sige, at der ikke er nogen, der vil bakke op, fordi USA går deres egne veje.

(Kort bemærkning).

**Jeppé Kofod (S):**

Jo, men man kunne jo håbe på, at hvis FN havde fået tildelt en central rolle helt tilbage fra maj måned, hvor vi første gang tog stilling til et dansk bidrag, så havde man måske kunnet undgå, at sikkerhedssituationen var blevet så meget forværret, som det vi ser i øjeblikket. Det er jo det, det handler om.

De lande, som ud over dem, som hr. Ulrik Kragh nævnte, kunne deltage, er jo specielt lande, der også har en muslimsk karakter. Og det kunne være fantastisk vigtigt, hvis store lande som Pakistan kunne deltage i en militær operation.

Så det handler jo meget om, hvorvidt man mener, at USA har gjort nok for at tildele FN en central rolle, og der kan jeg forstå på Venstre, at der ingen kritik er af Bushregeringen. Bushregeringen har gjort præcis, som Venstre ønskede det.

Det kan jeg simpelt hen ikke forstå, for tilbage i maj måned sagde udenrigsministeren, at udenrigsministeren var enig bl.a. med Socialdemokratiet i, at FN skulle placeres i en central rolle. I maj måned! Men stadig væk har FN ikke fået nogen central rolle i Irak, og det er Venstre fuldt tilfreds med. Der er altså noget, der ikke harmonerer i den her fremlægning.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Nu skal man jo altid passe på med at konkludere ud fra forhandlinger, før de er afsluttet. Og vi er i en situation, hvor der forhandles. Vi er i en situation, hvor det lader til, at Tyrkiet også

skal til at være aktive medspillere i det her, så spørgsmålet om, om der er muslimske lande eller ej, er jo så også under løsning.

Regeringen har forfulgt et ønske om en central FN-placering. Udenrigsministeren har på både internationalt niveau og enkeltpersonsniveau taget kontakt til de relevante personer og har lagt pres fra dansk side på, at vi skal have FN placeret centralt. Vi arbejder intensivt på det. Vi bakker regeringen op i den linje, og den er sådan set ikke ret meget længere.

**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Og så er det hr. Jeppe Kofod for tredje gang. Nej, det er ikke rigtigt ... Jo, det er rigtigt!

(Kort bemærkning).

**Jeppe Kofod (S):**

Jo, men jeg er fuldt ud klar over, at specielt efter at FN's hovedkvarter uden for Bagdad er blevet sprængt i luften, så er der mange, der har indset nødvendigheden af at tildele FN en central rolle.

Men jeg synes i sådan nogle debatter, at det også kan være meget fornuftigt med lidt selvkritik. Jeg skal bare høre, om hr. Ulrik Kragh ikke er enig med mig i, at det havde været langt at foretrække også for Venstre, hvis det var sådan, at FN helt tilbage i maj måned, hvor man vedtog den resolution, som hr. Ulrik Kragh også refererer til, 1483, allerede dengang havde villet tildele FN en central rolle. Så kunne man måske være kommet længere i den proces, man er i i øjeblikket med henblik på en stabilisering af Irak.

Men ifølge hr. Ulrik Kragh er alt åbenbart foregået, som det skal foregå, og der er ingen kritik af forløbet. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Det er, som om det ikke helt er gået op for hr. Jeppe Kofod, at der er to sider af et forhandlingsbord. Og når det er sådan, at hr. Jeppe Kofod på forunderlig vis peger alene på USA, så er jeg bare nødt til at sige, at en betingelse for, at man kan blive enige jo er, at der er flere parter i en kreds, der skal være enige, der flytter sig.

Kl. 18.30

Det er mindst lige så relevant, at de øvrige medlemmer af FN's Sikkerhedsråd, som er aktører, for at opnå enighed bevæger sig. Venstre mener, at den fundamentalistiske indstilling, der har været fra visse lande for at finde en løsning

på det her problem, ikke alene er USA's ansvar, men er hele FN's ansvar.

Den danske regering gør, hvad den kan for at få de forskellige parter til at bevæge sig mod hinanden i stedet for væk fra hinanden. Jeg synes, at udenrigsministeren her gør et godt stykke arbejde, og det bakker vi hundrede procent op.

(Kort bemærkning).

**Morten Helveg Petersen (RV):**

Jeg skal blot spørge Venstres ordfører om, hvilke lande det er, der har haft en fundamentalistisk indstilling til tingene.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Der er jo nogle lande, som allerede inden man kendte grundlaget for, hvad der skulle ske, og hvordan tingene kom til at udvikle sig, meldte klart ud og sagde, at de ikke ønskede at deltage i noget som helst. Det synes jeg er en fundamentalistisk indgangsvinkel at tage.

Jeg vil ikke nævne nogen eller hænge nogen ud på samme måde, som den socialdemokratiske hr. Jeppe Kofod har gjort, men jeg må bare konstatere, at man ikke har kunnet blive enige i FN's Sikkerhedsråd, og hr. Morten Helveg Petersen kender jo udmærket landekredsen.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Hr. Per Kaalund som ordfører.

**Per Kaalund (S):**

Som bekendt stemte Socialdemokraterne imod deltagelse i Irakkrigen i marts måned, men et flertal bestående af regeringen støttet af Dansk Folkeparti besluttede at sende Danmark i krig sammen med, havde jeg nær sagt, USA, England og Australien.

Det var og er efter vores opfattelse således, at grundlaget for at gå i krig ikke var til stede, og det efterfølgende forløb har i høj grad bekræftet vores opfattelse, f.eks. at der ikke på nuværende tidspunkt er fundet bare antydningen af masseødelæggelsesvåben.

Der var efter vores opfattelse ikke noget FN-mandat, der var brugbart. Man brød en tradition om bred enighed her i Folketinget, når vi skal deltage i internationale aktioner, og Danmark var det eneste EU-land bortset fra England, der valgte at deltage direkte i krigen.

De egentlige krigshandlinger ophører i maj måned, og derefter bliver Danmark efter vores

opfattelse en del af en besættelsesmagt, og i henhold til folkeretten påhviler der besættelsesmagter en række forpligtelse, bl.a. beskyttelse af civilbefolkningen, genetablering af infrastruktur m.v. På den baggrund besluttede Socialdemokraterne at deltage med en sikringsstyrke på 370-400 soldater under amerikansk-engelsk ledelse, hvilket Folketinget jo som bekendt meddelte sit samtykke til den 15. maj 2003.

Ved FN-resolution 1483 af 22. maj opfordrer FN medlemslandene til at bidrage til sikring, stabilitet og genopbygning i Irak. Som det allerede er nævnt, deltager ca. 20 lande, bl.a. Norge og Holland og nu også Tyrkiet, i disse opgaver.

Det har hele tiden været Socialdemokraternes opfattelse, at FN skal have hovedansvaret for genopbygningen i Irak. Dette er endnu ikke lykkedes, men der arbejdes i disse uger på en ny resolution i FN's Sikkerhedsråd. Resultatet foreligger forhåbentlig i denne måned.

Det har vist sig, at freden er langt sværere at vinde end krigen. Opgaven, som danskerne har i Irak, har da også vist sig at være langt sværere end forudset. Det gælder som nævnt i bemærkningerne til beslutningsforslaget med hensyn til kriminalitet, sabotage, våbenaktioner osv.

Derfor kan Socialdemokraterne acceptere, at der udsendes yderligere 90 mand, således at styrken kommer op på ca. 500. Vi er opmærksomme på, at der er tale om samme opgaver – de er blot blevet sværere at udføre – at der er tale om, at det er det samme geografiske område, der skal opereres i, og at der er tale om den samme periode, nemlig til december måned 2003.

Spørgsmålet om en eventuel forlængelse af dansk tilstedeværelse – regeringen ønskede jo oprindeligt til juni næste år – vil vi tage stilling til, når resultatet af FN's Sikkerhedsråds forhandlinger foreligger.

I øvrigt vil vi kraftigt opfordre regeringen til at udvise betydelig aktivitet og gøre sin indflydelse gældende for at sikre FN hovedrollen i genopbygningen af Irak.

Socialdemokratiet kan meddele sit samtykke til B 1.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg har et spørgsmål om fortolkningen af den socialdemokratiske støtte til B 1. Så vidt jeg forstår, har Socialdemokratiet givet tilsagn om, at man sender en ekstra styrke soldater af sted, knap

100 mand, frem til begyndelsen af december. Det er det, Socialdemokratiet har givet tilsagn til.

Derfor vil jeg godt spørge, om Socialdemokratiet opfatter beslutningsforslaget på den måde, at hvis der skal gives et tilsagn efter december, kræver det et nyt forslag fremsat i Folketinget og en ny behandling i Folketinget. Det er altså ikke noget, som bare kan ordnes af regeringen eventuelt efter konsultationer med Det Udenrigspolitiske Nævn, men det kræver et nyt beslutningsforslag, som skal behandles og vedtages i Folketinget inden udgangen af året.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvnald (SF):**

Det er også et spørgsmål for at skabe klarhed.

Jeg forstår, at det, vi diskuterer nu, er udsendelsen af yderligere 90 mand i ca. 2 måneder til starten af december, og derefter skal situationen vurderes igen.

Hr. Per Kaalund lagde vægt på, at det afgørende for Socialdemokratiet vil være, at FN kom ind i mellemtiden. Sådan ser det ikke ud lige nu. Det ser faktisk sådan ud, at USA undlader at fremlægge sit resolutionsforslag for ikke at lide et nederlag i FN's Sikkerhedsråd.

Jeg vil så spørge hr. Per Kaalund meget præcist: Hvis det er situationen, når vi når 2 måneder længere frem, at der ikke er vedtaget noget i FN's Sikkerhedsråd, betyder udmeldingen fra hr. Per Kaalund så, at man vil modsætte sig en forlængelse? Ellers kan jeg slet ikke få det til at hænge sammen. Det må nødvendigvis betyde, at man så vil modsætte sig en forlængelse. Jeg vil bare have sikkerhed for, at det er rigtigt opfattet.

(Kort bemærkning).

**Jesper Langballe (DF):**

Hr. Per Kaalund omtalte den forrige udsendelse omtrent med disse ord: Derfor besluttede Socialdemokratiet at udsende en 380 mand stor sikringsstyrke. Man kunne næsten få det indtryk, at det var nogen, Socialdemokratiet hyrede i sin medlemskreds. Men jeg vil godt spørge, om det ikke er noget dobbeltmoralisk, om der ikke er en talen med to tunger hos Socialdemokratiet med hensyn til hjælpen før, da det virkelig brændte på, og så hjælpen nu.

Jeg kunne godt tænke mig at stille hr. Per Kaalund det meget enfoldige spørgsmål, som er hørt før: Hvad nu hvis Frankrig og Tyskland ikke havde blokeret i FN, så FN ikke kunne træffe en fornuftig løsning, og hvad nu hvis regerin-

gen havde reageret og Dansk Folkeparti havde reageret ligesom Socialdemokratiet, hvad var der så sket? Så var der sket det, at Saddam Hussein havde siddet i Irak endnu. Må jeg stille det enkle spørgsmål til hr. Per Kaalund: Synes hr. Per Kaalund, at det havde været bedre eller værre end den situation, vi har nu? Det må være til at svare på.

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Til hr. Søren Søndergaard kan jeg sige, at vores opfattelse er helt klart, at kommer der forslag fra regeringen om en forlængelse af perioden ud over december måned i år, f.eks. med et halvt år, vil det efter vores opfattelse kræve en ny behandling her i Folketinget. Det er svaret på det.

Til hr. Villy Søvnald kan jeg sige, at vores argumentation for ikke at deltage i krigen i marts måned, men medvirke til udsendelse i maj måned, var, at vi betragtede os som besættelsesmagt. Det var et flertal her i Folketinget, der bragte Danmark i krig, men det var Danmark, der blev besættelsesmagt. Her mente vi, at der er en række forpligtelser, som vi måtte medhjælpe og medvirke til at afklare og derfor vores tilsagn dengang.

Kl. 18.40

Til hr. Jesper Langballe vil jeg sige, at det, vi besluttede os for i maj måned, var, som det hedder i sproget herinde, at meddele samtykke til deltagelse dér.

Vi er da vidende om, at Dansk Folkeparti sammen med regeringen kunne have gjort det uden vores deltagelse, men jeg tror nok at have opfattet, at regeringen lægger vægt på, at den ikke alene støtter sin internationale politik på Dansk Folkeparti, men gerne ønsker at retablere bredden i dansk politik på det område, herunder først og fremmest gerne ser, at Socialdemokratiet er med i disse sammenhænge.

Det tror jeg også at regeringen gør klogt i, og jeg tror, at det vil være uklogt af regeringen at satse på Dansk Folkeparti i disse sammenhænge.

Vi har hele tiden støttet, at Saddam Hussein-regimet blev fjernet. Vi har ønsket at gå FN-vejen. Det har vi argumenteret for i debatterne her i Folketinget. I øvrigt er Socialdemokraternes opfattelse af den ting og den måde, det blev gjort på, helt sammenfaldende med langt hovedparten af de lande, vi normalt sammenligner os med. Afvigerne i denne sag er den danske regering og Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

**Morten Helveg Petersen (RV):**

Et enkelt spørgsmål til Socialdemokratiets ordfører vedrørende selve styrkebidraget: Jeg har set Socialdemokratiets ordfører citeret for, at hvis det ekstra bidrag var på under 100 mand, kunne man godt støtte det. Mit spørgsmål går blot på: Hvorfor slår man ned på, at det skal være under 100 mand? Er det citat for det første korrekt? For det andet: Hvad er det magiske ved tallet 100? Noget helt andet er så, at det er lykkes regeringen at ramme præcis 90 mand eller noget deromkring, dvs. væsentligt under 100.

Så spørgsmålet er: Hvad er logikken i at slå ned på tallet 100. Hvis man principielt er tilhængere af at sende ekstra mand ud, hvorfor så gøre det afhængigt af et bestemt antal?

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg vil godt sige tak til den socialdemokratiske ordfører for det fuldstændig klare tilsagn om, at det er Socialdemokratiets opfattelse, at skal perioden for udsendelsen af de danske soldater forlænges ud over december, kræver det et nyt beslutningsforslag her i Folketinget og en ny godkendelse via en folketingsafstemning.

Det hænger også logisk sammen for Socialdemokratiet og den socialdemokratiske linje, for for Socialdemokratiet er spørgsmålet om FN's rolle jo helt afgørende, og det forhandles lige i øjeblikket. Derfor er det da klart, at man bliver nødt til at afvente, hvad FN beslutter, før man kan give et tilsagn, der går ud over december. Så det hænger fuldstændig sammen.

Jeg har bare et enkelt spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører, nemlig om den klare opfattelse, som der her er blevet givet udtryk for fra Socialdemokratiets side, er en opfattelse, som man deler med regeringen, det vil sige, om man i de forhandlinger, der har været ført om det her beslutningsforslag, har fået en aftale med regeringen om, at sådan bliver det. Det er jo sådan set det, der er det mest interessante. Har man en aftale om, at der kommer en ny behandling her i Folketinget?

(Kort bemærkning).

**Peter Skaarup (DF):**

Efter hr. Per Kaalunds melding for lidt siden kunne man jo godt fristes til at spørge, om det er, fordi Socialdemokraterne har siddet 9-10 år i regering sammen med Det Radikale Venstre, at man opfører sig meget slingrende radikalt i den

her sag. For mig at se kan der ikke være tvivl om, at Danmark er nødt til at leve op til de forpligtelser, som vi fra start af har tilkendegivet om afvæbning af Saddam Hussein og i forhold til hans brutale styre, ved fortsat at sikre, at genopbygningen af Irak kommer på plads.

Socialdemokraterne må vel også være enige i, at vi ikke bare løber af pladsen og siger: Vi afvæbner Saddam Hussein, så må I i øvrigt sejle jeres egen sø. Vi er vel nødt til at gøre det arbejdede færdigt.

Derfor er mit spørgsmål til hr. Per Kaalund: Hvis nu FN ikke beslutter sig for at gå sammen og sikre, at flere lande kommer ind i Irak – det tror jeg vi alle sammen ønsker sker – vil Socialdemokraterne så sige nej til, at Danmark gør det alene sammen med koalitionen, som vi kender den i dag?

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Til hr. Morten Helveg Petersen med hensyn til, om tallet 100 skulle være helligt i denne sammenhæng: Jeg kender ikke problemstillingen der, men jeg kan sige, at Socialdemokratiet har forhandlet med regeringen om sammensætningen af det styrkebidrag, der er tale om her, og der er man så landet på tallet 90.

Med hensyn til spørgsmålet fra hr. Søren Søndergaard ligger det jo sådan, at der har været nogen tvivl om, hvor meget beslutningsforslaget fra maj måned kunne bære, med hensyn til hvad der kunne klares, for nu at bruge det udtryk fra Det Udendrigspolitiske Nævn, med væsentlig og uvæsentlig forøgelse. Men jeg har forstået det sådan, at regeringen er nået til den opfattelse, hvilket jeg også synes er rigtigt, at når man nu laver en forøgelse op til ca. 500 mand, er det en så væsentlig forøgelse i forhold til det oprindelige beslutningsforslag fra maj måned, at så vælger man, hvilket jeg synes er korrekt, at lægge sagen ned i Folketinget med et nyt beslutningsforslag.

Til hr. Peter Skaarup om den slingrende kurs: Jeg synes nu ikke, at det normalt er en betegnelse, man kan give os i disse sammenhænge, og jeg vil sige, at vores kurs i hele Iraksagen er faldet nøje sammen med langt de fleste vesteuropæiske landes, som vi normalt sammenligner os med, de nordiske lande osv. Den opfattelse, vi har der, mener vi er klar og rigtig.

Med hensyn til hvilket resultat man vil komme til, hvis nu der ikke kommer en ny FN-reso-

lution, eller den bliver begrænset på en eller anden måde, har vi sagt også her i dag, at vi forbeholder os ret til at vurdere resultatet af de forhandlinger, der pågår i øjeblikket i Sikkerhedsrådet. Når det resultat foreligger, hvad enten det er en ny resolution med et eller andet givet indhold, eller der ikke kommer nogen, vil vi tage den situation op til vurdering og i givet fald forhandle med regeringen om, hvad den danske holdning skal være.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvnald (SF):**

Hr. Per Kaalunds svar betyder, at vi mødes igen i hvert fald inden for de næste 2 måneder om samme sag, medmindre man tror, at løsningen på situationen i Irak er forbedret inden for de næste 2 måneder. Det tror jeg ikke den socialdemokratiske ordfører tror på. Beslutningsforslaget tror i øvrigt heller ikke selv på det.

Men den situation, der tegner sig i Sikkerhedsrådet – og der vil jeg spørge hr. Per Kaalund, om han deler den opfattelse – er, at fordi USA insisterer på at ville bevare den fortsatte kontrol med økonomien, med militæret, med den politiske udvikling i Irak, så bliver der ikke nogen FN-resolution. Det vil sige, at når vi mødes igen, er det sandsynlige scenarie, at FN's Sikkerhedsråd ikke kunne blive enige, fordi USA insisterede på at bevare kontrollen. Så spørger jeg bare i den situation: Vil Socialdemokratiet så kræve de danske soldater eller de sidste 90 hjem? Eller vil man sige: O.k. der er blevet forsøgt en forhandling, der blev ikke nået noget, men vi forlænger alligevel?

(Kort bemærkning).

**Jesper Langballe (DF):**

Jeg tror da, at hr. Per Kaalund har ret i, at regeringen gerne fra begyndelse ville have haft Socialdemokratiet med, så man havde fået en bred opbakning. Det ville vi vel alle sammen gerne have haft, men det kunne vi jo så ikke få.

Nu vil jeg sige, at der en modedille blandt historikere og pseudohistorikere for tiden, der hedder kontrafaktisk historieskrivning, altså hvordan historien ville have udviklet sig, hvis nu det var gået helt anderledes. Det er efter min mening en tvivlsom sag, men nu vil jeg alligevel forsøge mig med det.

Hr. Per Kaalund siger, at Socialdemokratiet havde ønsket FN-mandatet. Jamen det havde vi jo alle sammen ønsket, men det kunne vi altså ikke få. Så vil jeg gerne spørge hr. Per Kaalund:

Tror hr. Per Kaalund, at det havde været muligt at få fjernet Saddam Hussein som trussel af fredelig vej? Og hvis ikke hr. Per Kaalund tror det, så vil jeg gerne gentage mit spørgsmål. Alternativet var, at han havde siddet der endnu. Kan jeg ikke få at vide af hr. Per Kaalund: Havde det været en fordel? Havde det været noget positivt i forhold til det, vi har nu, eller noget negativt? Et meget enkelt spørgsmål.

Kl. 18.50

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg synes ikke, at hr. Per Kaalund svarede på mit sidste spørgsmål. Altså misforstå mig ikke, jeg synes, der var et fuldstændig klart svar på det første spørgsmål: Socialdemokratiet ønsker, hvis et styrket bidrag skal forlænges ud over december, at dette spørgsmål bliver afgjort i salen med et nyt beslutningsforslag og en afstemning. Det er et fuldstændig klart svar. Men mit spørgsmål gik så på, om man har en fælles forståelse med regeringen om det.

Grunden til, at jeg spørger, er, at der i bemærkningerne afsnit X står:

»Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget«, det er det, vi snakker om, »eller at justere bidraget væsentligt, f.eks. som følge af voksende beskyttelsesopgaver, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter, f.eks. som følge af beslutninger truffet af FN's Sikkerhedsråd, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.«

Der kan man sige, at der er det jo ikke klart; der lægger det jo op til regeringen at afgøre det. Jeg forstår, at Socialdemokratiets holdning er fuldstændig klar. Det, jeg efterlyser, er, om Socialdemokratiet har en aftale med regeringen om, at det naturligvis kommer i Folketinget, eller om man kan risikere, at regeringen afviser at tage det i Folketinget og bare kører det igennem Det Udenrigspolitiske Nævn uden en diskussion her.

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Til hr. Villy Søvndal på spørgsmålet om, hvilken opfattelse vi har på det område her, hvad der vil ske, når resultatet af FN-forhandlingerne foreligger osv., og om der er tale om en overgangsperiode, vil jeg sige, at så længe vi ikke kender

resultatet af det, der foregår i øjeblikket, er det jo svært at tage stilling til det. Man kan jo tænke sig mange løsninger på det her. Man kan tænke sig – hvilket vi gerne så – at FN får en betydelig rolle i Irak. Man kan tænke sig en overgangsperiode, hvor amerikanerne stadig væk har en væsentlig indflydelse, og så overgår den til FN; altså en eller anden tidsætning i sådan et resultat.

Derfor kan jeg kun sige, hvad jeg har sagt tidligere i denne forhandling, at når resultatet foreligger, vil vi tage stilling til og danne os en opfattelse af, hvad vi bør gøre, og hvilken stillingtagen, vi skal tage. Men jeg vil tilføje, at vi stadig væk betragter det sådan, at regeringen støttet af Dansk Folkeparti har pådraget Danmark et ansvar af en vis betydning som besættelsesmagt, og det vil indgå i vores overvejelser, som det hedder i vores sprog.

Hr. Jesper Langballe er inde på spørgsmålet om Saddam Hussein. Vi har fra starten sagt, at vi ønsker Saddam Hussein væk, og at regimet skulle falde, det har vi ikke lagt skjul på at vi gjorde. Vi har tilføjet: om fornødent med militær magt – det har vi sagt fra starten. Det, vi har sagt, er: i lighed med en lang, lang række andre lande.

Hr. Langballe må huske på, at det er Danmark, der er afvigeren her. Vi har fulgt den linje, som de fleste europæiske lande har fulgt i denne sammenhæng, nemlig at vi ønskede at give FN rollen som den, der skulle tage disse beslutninger, give våbeninspektørerne mere tid osv. Men vi har hele tiden sagt, at Saddam Hussein-regimet burde fjernes, om fornødent med militær magt. Det er vores opfattelse.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg sige omkring forlængelsen, at en forlængelse med yderligere 3 måneder til eksempel vil være en så væsentlig forøgelse af tiden, nemlig en fordobling, altså med 2 x 6 måneder, at det efter vores klare opfattelse vil kræve en behandling her i Folketinget. Der er ikke nogen tidsforlængelse med i det beslutningsforslag, der ligger her, og mit bedste gæt – men det kan ministeren måske senere svare på – er, at regeringen i givet fald, der skal være tale om en forlængelse, vil lægge sagen herved.

Hvad er væsentligt og uvæsentligt? Hvis der skal 10 folk mere derned eller 10 mindre eller lignende, kan det jo klares i Nævnet, eller hvis det skal være 14 dage længere osv., det kan jo klares i Nævnet. Men er der tale om f.eks. et halvt år yderligere, så skal det i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

**Peter Skaarup (DF):**

Jeg synes, det er i orden, at hr. Per Kaalund gerne vil have tingene op i Folketingssalen, det synes jeg sådan set er i orden, det er demokratisk og rigtigt. Men det, jeg ikke synes er i orden, og det, jeg synes, der lyder meget radikalt i mine ører, er den slingrekurs mellem, at man på den ene side siger, at det er i orden, vi kan godt være med et par måneder mere, men man giver samtidig fra Socialdemokraternes side et signal om, at man ikke vil være med et halvt år mere eller 8 måneder mere. Derfor er det en slingrende kurs, og det er irriterende, synes jeg, at Socialdemokraterne ikke kommer med nogle klare meldinger.

Kl. 18.55

Det klare spørgsmål er jo: Lige så snart FN endeligt har taget stilling til det her og eventuelt beslutter sig for, at man ikke på nuværende tidspunkt kan gå ind i de aktioner, som Socialdemokraterne taler om, hvad er så Socialdemokraternes holdning? Skal vi regne med, at man fortsat vil have den her slingrende kurs, hvor man ikke rigtig ved, hvad man skal, eller erkender man, at man ikke kan lade irakerne sejle deres egen sø, at man ikke kan acceptere en situation, hvor nødhjælp og andre ting ikke kan komme frem, fordi der er partier i det danske Folketing og lande, som ikke vedkender sig deres ansvar?

(Kort bemærkning).

**Jesper Langballe (DF):**

Jeg vil fortsætte med at se lidt bagud. Danmark var afvigeren, siger hr. Per Kaalund. Hr. Per Kaalund sagde: Man skal huske på, at det var Danmark, der var afvigeren i forhold til de andre lande. Jamen det skal man da ikke være så bange for, at være afviger. Ordet er ikke så pænt, men man kunne i stedet for bruge ordet selvstændighed, at Danmark viste den selvstændighed at følge de få lande, der foretog en invasion i Irak og fik Saddam Hussein fjernet.

Så siger hr. Per Kaalund: Det har hele tiden været Socialdemokratiets agt, at Saddam Hussein skulle fjernes om fornødent med militær magt. Jamen det er jo bare ikke nok at sige det, hvis man så, når det kommer til stykket, ikke vil være med.

Nu blev Saddam Hussein fjernet med militær magt imod Socialdemokratiets stemmer, og så er det, jeg stiller mit spørgsmål igen: Når vi gør historiens regnebræt op, er det så godt i dag, eller er det skidt i dag, at Saddam Hussein blev fjer-

net med militær magt imod Socialdemokratiets stemmer?

(Kort bemærkning).

**Villy Søvndal (SF):**

Hr. Per Kaalund ville ikke svare på: Hvad så om 2 måneder? Fair nok, det skal jeg ikke bore mere i, det vender vi så tilbage til om 2 måneder.

Til gengæld vil jeg rose hr. Per Kaalund for det meget klare svar om, at den her sag ved en eventuel forlængelse af længere varighed ikke skal afgøres i Det Udenrigspolitiske Nævn. Det synes jeg tjener Socialdemokratiet til ære, at man har lavet den aftale. Der er jo to ministre til stede, både udenrigsministeren og forsvarsministeren, og da ingen af dem har bedt om ordet, betyder det selvfølgelig, at de er indforstået med, at sådan er spillereglerne. Alt andet ville også være underligt i så alvorlig en sag som den her.

Men tak for afklaringen til hr. Per Kaalund, og tak for tavsheden fra begge ministre, der jo er et udtryk for accept af det, hr. Per Kaalund har givet udtryk for her.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Det er ikke ministrenes tur til at tale i øjeblikket, hr. Villy Søvndal, så derfor kan man ikke udlede den konklusion.

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Til hr. Peter Skaarup, der gerne vil putte Socialdemokratiet i rollen som et parti på slingrekurs, vil jeg gerne sige, at jeg mener, vores opfattelse har været rimelig fast og rimelig kontant her. Vi har sagt: Det mandat, der gælder med hensyn til tiden, er december måned. Skal der ske en forlængelse ud over december måned, skal det efter vores opfattelse her i salen til behandling, og vi vil tage stilling afhængigt af, hvad resultatet i FN's Sikkerhedsråd bliver. I øvrigt kører der jo danske nødhjælpsprogrammer og en lang række andre ting; det står i øvrigt i bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Kl. 19.00

Til hr. Jesper Langballe vil jeg sige, at jeg ikke tror, hr. Jesper Langballe kan finde ret mange, hverken i Danmark eller andre steder, der gerne så Saddam Hussein fortsætte, som han var i gang og havde været i gang i mange år. Det, vi diskuterer, er, hvorledes det sker og på hvilke præmisser, det sker, og hvem det er, der beslutter det. Efter vores opfattelse er det en enormt farlig kurs at slå ind på, hvis nogle, der føler sig

truet, et hvilket som helst land, bare kan tage sig selv til rette og gå i gang uden FN-resolutioner og FN-beslutninger. Det er dér, problematikken ligger. Det er en opfattelse, der deles langt, langt hen ad vejen i de europæiske lande, men det er som sagt Danmark, ikke mindst støttet af Dansk Folkeparti, der er afvigeren.

(Kort bemærkning).

**Peter Skaarup (DF):**

Jeg synes ikke, man blev særlig meget klogere af det, hr. Per Kaalund sagde her for lidt siden, for svaret på mit spørgsmål var, at man vil tage stilling afhængigt af, hvad FN's Sikkerhedsråd beslutter. Men hvad kan vi bruge det til?

Nu er vi i den situation, hvor Danmark sammen med andre lande har været med til at hjælpe det irakiske folk ud af den fantastiske knibe, det har været i og givet det en enorm chance for fremtiden. Skulle vi så sige til dem: Jamen det må afhænge af, om FN fortsat vil være med, altså lægge vores lodder til fordel for FN's Sikkerhedsråd, som netop har spillet fallit i denne sag? Det har hele historien om Irak vist. FN's Sikkerhedsråd har spillet fallit. Det var ikke i stand til at løse den situation, som vi alle sammen gerne vil have løst.

Derfor spørger jeg igen: Kan vi ikke komme det lidt nærmere end bare nogle radikale vendinger fra Socialdemokraterne her i dag om, at det må afhænge af, hvad FN gør? Betyder det, at man skal trække de danske soldater hjem den dag, FN måtte beslutte ikke at fortsætte indsatsen for Irak? Det kan jeg simpelt hen ikke forstå skal være rigtigt.

Så vil jeg sige til slut: Danmark var ikke afvigeren. Vi var sammen med vore nærmeste allierede, USA og England, og en række andre lande, og det er da ikke at være afviger.

(Kort bemærkning).

**Per Kaalund (S):**

Kun ganske kort til hr. Peter Skaarup: Socialdemokratiet vil lade FN's afgørelser og beslutninger og drøftelser indgå i vore overvejelser, og jeg vil give Dansk Folkeparti det råd også at lytte til, hvad FN siger. Jeg er overbevist om, at samtidshistorien, og den kommer meget hurtigt, vil vise også Dansk Folkeparti, at grundlaget for Dansk Folkepartis stillingtagen til at deltage i Irakkriegen vil være væk, vil være smuldret og ikke vil være til stede.

Hvis Dansk Folkeparti vil følge en linje, hvor man siger, at Danmark skal agere selvstændigt;

at vi skal tage selvstændig beslutning hver eneste gang, uanset hvad FN siger, uanset hvad EU siger, og uanset hvad NATO siger – så er man på en meget, meget gal vej, og det kan gå meget, meget galt. Jeg synes, Dansk Folkeparti skulle bevæge sig ind i en læreproces, hvor de også ligesom lærer at lytte til, hvad der siges, også i internationale organer og sammenhænge.

**Tredje næstformand (Kaj Ikkast):**

Så er det hr. Peter Skaarup som ordfører.

**Peter Skaarup (DF):**

Indledningsvis kan jeg jo i hvert fald konstatere, at vi ikke fik noget klart svar fra Socialdemokraterne. Man er ikke interesseret i at give et klart svar, og det synes jeg er ærgerligt for den indsats, Danmark er i gang med. Jeg synes, det er irriterende for de soldater, der er sendt af sted, og for dem, der interesserer sig for spørgsmålet, at Socialdemokraterne har besluttet at være meget negative over for den indsats, som ydes. Det synes jeg er ærgerligt.

Ellers vil jeg sige, at Dansk Folkeparti støtter det beslutningsforslag, vi skal behandle her i Folketingssalen i dag. Vi støttede afvæbningen af Saddam Hussein og hans brutale styre, vi mener, aktionen har været en succes, og vi tror, at den saintidshistorie, som hr. Per Kaalund talte om for lidt siden, vil vise, at de fleste – ja, måske alle – vil være tilfredse med, at Saddam Hussein ikke længere sidder på magten i Irak, og at vi forhåbentlig har en begyndende demokratisering af et land, som ellers ikke har tradition for demokrati og rettigheder til borgerne.

Kl. 19.05

Vores vurdering har hele tiden været, at vi ikke kunne acceptere et styre, der ikke ville overholde 17 FN-resolutioner, som alle sammen pegede i retning af, at man skulle dokumentere, at man havde tilintetgjort de masseødelæggelsesvåben, man havde. Fra det internationale samfunds side er det ikke lykkedes at få nogen i Irak overbevist om, at det skulle man dokumentere. Derfor kom den afvæbning af Saddam Hussein og regimet, og derfor er det også vigtigt, at man følger det arbejde til dørs, ikke bare lader det irakiske folk sejle sin egen sø efter afvæbningen og ikke er med til at rydde op efter det, der er sket på baggrund af afvæbningen.

Derfor støtter vi også beslutningsforslaget om, at man udvider den danske styrke. Vi kan se, at der både af hensyn til sikkerheden og af hensyn til de arbejdsopgaver, der er i Irak, er et

behov for, at man giver den ekstra bistand, som det er at sende knap 100 mand af sted fra dansk side.

Vi er sammen med en række andre lande, som det er nævnt i beslutningsforslaget: Albanien, Australien, Aserbajdsjan, Bulgarien, Dominikanske Republik, Estland, El Salvador, osv. osv. Man kan forvisse sig om, at der er nogle af de lande med, som vi normalt ikke sammenligner os med, men der er også lande med som Norge, Polen, Rumænien, Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn, USA, Spanien og Holland – lande, vi normalt sammenligner os mere med. Så jeg forstår ikke det med, at Danmark er en afviger, som hr. Per Kaalund bragte frem for lidt siden, for det er ikke rigtigt. Vi er ikke en afviger. Vi er sammen med de lande, vi ofte samarbejder med i disse situationer, og det mener vi fortsat man skal være fra dansk side. Alt andet vil være at afvige.

Vi er også nødt til at se på de fordele, der kan komme ud af situationen i Irak for den irakiske befolkning. Man må sikre sig, at de, der er flygtet fra hus og hjem på grund af krig og ødelæggelser og et brutalt regime, kan vende tilbage. Det betyder også, at de flygtninge, der er kommet til Danmark, nødvendigvis før eller siden må vende tilbage og genopbygge deres land.

Det er ikke rimeligt, at man kan forestille sig en situation i fremtiden, hvor borgere fra lande som f.eks. Irak, som er blevet befriet, fortsat opholder sig i Danmark og ikke vil vende tilbage til deres hjemland. Her er det for Dansk Folkeparti vigtigt at signalere, at der bag aktionerne i Irak p.t. også ligger det, at de flygtninge, der er kommet til Danmark fra Irak, kan vende tilbage og få sig en god fremtid sammen med deres familie i det land, de oprindeligt kom fra.

Det vil være vigtigt for os i det fremtidige arbejde, at regeringen sikrer, at der bliver lagt planer for en repatriering af de irakiske flygtninge, så de kan vende tilbage og være nogle af de første, der er med til at genopbygge deres land. Det er jo ikke rimeligt, at det internationale samfund yder meget store midler og bruger meget store ressourcer, hvis de borgere, der egentlig skulle sørge for, at landet kommer på fode igen, ikke er med. De skal også være med i det arbejde.

I hele diskussionen om aktionen i Irak synes jeg, det må være meget befriende at høre det danske forfatterpar, der har været en tur i Irak og forvisset sig om, hvordan situationen egentlig er. Forfatterne var fra starten modstandere af aktionen mod Irak, men efter at have kørt rundt i området og set tingene ved selvsyn, er de klar

over, at det faktisk er noget, der hjælper den mange irakiske befolkning. Der kommer vand, der kommer varme, og der kommer elektricitet. Der kommer en række af de ting, som vi regner for selvfølgeligheder, men som det irakiske folk ikke har regnet for selvfølgeligheder. Mange af de ting kommer på plads til gavn for den irakiske befolkning, og det er der ikke nogen der kan være utilfreds med. Derfor skal vi fortsætte den indsats, og derfor støtter vi også forslaget fra regeringen i dag.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

**Helge Adam Møller (KF):**

Efter konservativ opfattelse er en stillingtagen til dette forslag faktisk meget enkel.

For det første: Beboerne i det område i nærheden af Basra, hvor de danske soldater er i øjeblikket, har brug for den ekstra hjælp og sikkerhed, som de knap 100 nye soldater vil være med til at skabe. For det andet: Det er sådan, at den danske styrke i Basra kan løse sin opgave endnu bedre og endnu mere effektivt, når de ekstra folk ankommer. Og for det tredje: FN har jo – og det siger jeg specielt til SF og De Radikale – bedt samtlige medlemslande, ja, faktisk appelleret til dem om at bidrage til at skabe stabilitet og sikkerhed i Irak, og det er faktisk det, vi gør.

Kl. 19.10

Derfor indrømmer jeg blankt, at jeg har svært ved at forstå, at dette forslag ikke kan samle et stort set enigt Folketing. Jeg indrømmer, at Enhedslisten har jeg ikke nogen særlige forventninger til på dette område og heller ikke på så mange andre; men på baggrund af det, både SF og De Radikale sagde, da vi behandlede et tilsvarende forslag, hvor vi oprindeligt sendte styrker ned i 5 måneder, må vi konstatere, at nu, hvor FN appellerer til os og andre om at være med til at stabilisere og skabe sikkerhed, vil man tilsyneladende ikke lytte.

Det, det drejer sig om, er jo i virkeligheden at sikre, at Irak og de 22 millioner mennesker, der sidder dernede, hurtigst muligt får mad og helst tre gange om dagen; at de får vand; at de får boliger; at de får deres sygehuse til at fungere, og at børnene trygt kan gå i skole ligesom danske børn og ikke risikerer at få sprængt benet af på vej til skole af miner osv. Kort sagt: Vi skal hurtigst muligt sikre, at irakerne kan vende tilbage til et mere normalt samfundssystem, og at de igen overtager det politiske ansvar.

Jeg ved godt, at der var et stort mindretal i denne sal, der var imod, at Saddam Hussein blev afsat med magt. Jeg forstod det ikke, men det var ærlig snak, den holdning havde man. Men nu er han jo væltet, og så mener jeg, man må spille bolden derfra, hvor den ligger, og det, det drejer sig om nu, er altså at skabe et stabilt, et sikkert og et demokratisk Irak, og det er dét, dette beslutningsforslag vil medvirke til.

For at sige det ligeud til dem, der af rent ideologiske årsager ikke vil være med til at løse denne opgave: Jeg synes altså, det er for dårligt! Prøv at gå ud og forklar det til den almindelige iraker, der lever med et system, der ikke fungerer.

Og hvad er så forudsætningerne for at genopbygge Irak? Ja, der er vel tre forudsætninger. For det første skal vi være med til at sikre, at der skabes gode rammer for overgangen fra diktatur til demokrati. For det andet skal vi skabe og senere opretholde lov og orden i hele det irakiske samfund – og når jeg siger vi, er det altså ikke alene de 500 danske soldater, men også de 150.000 andre. For det tredje skal vi understøtte og sikre, at internationalt nødhjælpsarbejde kan fungere i området, og det er vi jo med til at gøre på fire områder, som det også fremgår af beslutningsforslaget. Vi yder humanitær bistand, ca. 350 mio. kr. i år og næste år, vi hjælper med ved genopbygningen, vi har sendt politifolk derned, og vi har det militære bidrag. Og selv om jeg nævner det som det sidste, er det jo den afgørende forudsætning for, at de tre andre ting kan gennemføres. Uden militær kan vi ikke gennemføre genopbygningen og skabe sikkerhed.

Lad mig slutte med at sige: Hvad er det for soldater, vi sender til Basra her, de 91 ekstra? Jo, det er veluddannede, godt udrustede og meget professionelle soldater, som i øvrigt alle sammen var værnepligtige for et par år siden. Mange af dem har tidligere været ude på adskillige internationale opgaver. De kender udfordringerne, de kender vanskelighederne, og de kender også de farer, der er forbundet med deres job og den personlige risiko, de påtager sig ved at tage derned.

Derfor synes jeg også, jeg vil sige som det allersidste, at det er godt, og det er flot, at der er så mange unge, der påtager sig et job og en opgave, som er med til at gøre denne verden til en mere fredelig og mere demokratisk verden. Som konservativ og som medmenneske til de 22 millioner, der bor i Irak, vil jeg godt sige tak for den

indsats og tak for det engagement. Det fortjener opbakning af et enigt Folketing.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg har fuld forståelse for, at den konservative ordfører, hr. Helge Adam Møller, ikke har nogen forventning om at overbevise Enhedslisten, men jeg synes alligevel, at der er et spørgsmål, der står tilbage, når hr. Helge Adam Møller har været heroppe.

Folketinget lavede en samlet vurdering af, hvordan situationen var, da det første kontingent soldater blev sendt derned. På trods af, at befolkningen i Irak, ifølge det, hr. Helge Adam Møller siger, er utrolig tilfreds og glad for, at der er kommet de soldater derned, er sikkerhedssituationen blevet værre. Det har altså ikke været nok, nu må vi sende flere soldater derned, og så forklarer hr. Helge Adam Møller, at *så* bliver det godt.

Men kan den konservative ordfører ikke komme med en forklaring for at sandsynliggøre, hvorfor det kontingent, vi nu sender af sted, vil gøre situationen bedre? Så vidt jeg har forstået, er det bare for at løse de oprindelige opgaver, at der skal et nyt kontingent soldater derned. Hvad er argumentationen for, begrundelsen for at det skulle gå bedre med dem, vi sender derned nu, end det gik med det første kontingent, vi sendte derned, og som viste sig ikke at være godt nok?

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

**Helge Adam Møller (KF):**

Det synes jeg såmænd ikke er så svært at forstå. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at hvis Danmark og England og Australien og Slovakiet og Tjekkiet og New Zealand og Norge og Holland og Spanien og så i øvrigt alle de øvrige lande trak deres tropper hjem i overmorgen eller om et par uger, så vil situationen blive ti gange værre.

De, der ønsker at skabe en situation med større og større urolighed og mere og mere terror og flere og flere forskellige kriminelle hændelser, er selvfølgelig Saddam Husseins håndgangne mænd, det er nogle af hans hemmelige politifolk og andre, som jo godt ved, at hvis man får skabt det demokrati, som vi og andre håber på, så bliver de stillet til ansvar for deres gerninger. De ønsker ustabilitet; vi ønsker stabilitet; vi ønsker demokrati og ordentlige forhold for den irakiske befolkning. Derfor stemmer vi for.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Jeg synes jo ikke, at hr. Helge Adam Møller svarede på spørgsmålet, nemlig spørgsmålet om, hvordan man med udsendelse af det her hold soldater, knap 100, nu får en sikkerhed for, at de problemer, der er blevet større, bliver løst.

Jeg kan også stille spørgsmålet på en anden måde: Hvilken garanti har vi for, at hr. Helge Adam Møller ikke står her om 2 måneder, når vi, som vi har fået at vide fra den socialdemokratiske ordfører, skal behandle et beslutningsforslag om forlængelse, og kommer med et nyt forslag om yderligere styrker: 500 mere eller 1.000 mere?

Altså hvilke garantier er der for det, eller hvilke begrundelser vil hr. Helge Adam Møller fremføre for, at det er helt usandsynligt, at hr. Helge Adam Møller i løbet af meget kort tid vil stå heroppe igen og bede om flere danske soldater til Irak?

(Kort bemærkning).

**Helge Adam Møller (KF):**

Nu er der jo desværre ikke mange områder her i livet, hvor man kan give en absolut garanti for det ene eller det andet, og de gange, man går det, risikerer man altså at komme i svare vanskeligheder. Så jeg kan selvfølgelig ikke give hverken en garanti eller en sikkerhed for, at alle problemer bliver løst; jeg kan nærmest give en garanti for det modsatte: Jeg kan garantere, at alle problemer er ikke løst om hverken 2 måneder eller 6 måneder eller 8 måneder i Irak. Det forestiller jeg mig ikke. Jeg kan heller ikke give en garanti for, at de vil blive ti gange værre, men jeg er overbevist om – og det tror jeg der er mange der er – at hvis man tænkte sig den situation, at tropperne blev trukket ud, eller at de blev voldsomt reduceret, så ville man se en situation, som var mange, mange gange værre, så ville man meget let risikere, at Saddam Hussein og hans håndgangne mænd kom tilbage.

Og hvad ville det så medføre? Var det 10.000, der ville blive slagtet? Nej, det var vel snarere en million eller halvdan. Men det er jo selvfølgelig småting i forhold til dem, han slagtede under de 30 år, han sad ved magten. Så det er situationen.

Det her er ikke den ideelle løsning, men det er den løsning, der er medvirkende til, at vi på lang sigt får ordnede forhold i Irak.

Det vil sige, at hvis der om 2, 3 eller 4 måneder skulle blive brug for at udvide og senere

indskrænke: Vi tager stilling, vi vil løse en opgave; vi vil være med til at løse den. Vi har FN's opbakning fra den 22. maj, hvor man beder landene om at gøre det, og det vil vi godt leve op til, også selv om det skulle kræve lidt yderligere.

Hvad vidste vi, da vi gik ind i Bosnien for 10 år siden, nøjagtigt om, hvorvidt det ville være noget, der endte efter 2 år eller 3 år, efter ½ år? Man bliver klogere, når situationen er overstået. Men det var godt, vi gik ind i Bosnien; det var godt, vi var med i Kosovo; det var godt, vi var med i Makedonien. Det takker befolkningen os dér for, men de takker ikke hr. Søren Søndergaard – ikke et sekund.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Hr. Villy Søvnald som ordfører.

**Villy Søvnald (SF):**

Tak for lejligheden til at svare også lige efter hr. Helge Adam Møller, for mig forekommer det helt underligt, at det samme flertal, når der er så stort et folkeligt behov for at takke, så ikke er villig til at lave en åben høring, hvor man diskuterer betingelserne. Det forstår jeg slet ikke sammenhængen i, men det kan vi jo vende tilbage til senere.

SF stemte som bekendt imod beslutningsforslag nr. L 118, som banede vej for dansk krigsdeltagelse i Irak, sammen med en meget snæver kreds. Vi stemte ligeledes imod B 165, som var til behandling den 15. maj, hvor Danmark med beslutningsforslagets ord blev besættelsesmagt i Irak.

Kl. 19.20

Vi stemmer imod det her forslag om at udvide styrken i omfang og i virkeligheden på ubestemt tid fremover. Der er vel ingen i den her sal, der er ved sine fulde fem, der forestiller sig, at denne her aktion er slut, når det nuværende mandat udløber i december; vi vender med sikkerhed tilbage til sagen.

Hvad er så problemerne i det her? Det første problem er, at det her er en krig, en besættelse, der konsekvent bryder samtlige folkeretlige regler, der er bygget op efter Anden Verdenskrig. Hvis man er i tvivl om det, så synes jeg, at hver dag, der går, bringer klarere lys.

Den nuværende bevægelse underminerer FN og andre internationale institutioner, som Danmark har en interesse i ikke at underminere, men at styrke i en situation, hvor der er mange konflikter rundt omkring i verden. Danmark har valgt, ikke en selvstændig politisk linje, Dan-

mark har valgt at lægge sig fuldstændig op ad det nuværende, ekstreme amerikanske leder-skabs kurs. Det er en farlig udvikling, Danmark dermed har indledt.

Så bidrager man til en krig, hvor det jo er bemærkelsesværdigt at høre ordførerne i dag fra de borgerlige partier og Dansk Folkeparti. Det er nogle helt andre taler, end vi har hørt indtil nu. Alle de centrale elementer er pillet ud, fordi vi står med en sag, der så systematisk er bygget op på løgn, på fortællelser, på fordrejelser, på ting, man godt vidste ikke holdt stik.

Det har været bemærkelsesværdigt at opleve vandringen væk fra de oprindelige argumenter – det har ikke været en særlig charmerende vandring – og det er jo fantastisk, at man netop i den situation ikke synes fra regeringspartierne og Dansk Folkepartis side, at man har et udsøgt behov for at forklare sig over for en undrende of-fentlighed, der har hørt på nogle argumenter, der ikke holdt vand.

Kigger man så på den nuværende situation, så har vi en besættelse, hvor besættelsesmagter-ne står i stigende problemer. Jeg citerer fra for-slaget bemærkninger: »Efterfølgende er sikker-hedssituationen i Irak, herunder det danske an-svarsområde, forværret.« Og senere: »Der er endvidere ikke udsigt til forbedring af situati-onen på kort sigt.«

Det står i øvrigt i skærende kontrast til en ar-tikel, som forsvarsministeren har i Jyllands-Pos-ten i dag, hvor han skriver i det sidste afsnit før overskriften »Paradokser«:

»Sikkerhedssituationen er efter dansk måle-stok stadig spændt med væbnede røverier af va-rer og biler stort set dagligt. Men i et land, hvor hver husstand har lov til at have to håndvåben, er de seneste ugers fravær af større optøjer og skyderier et stort skridt fremad.«

Jeg ved ikke, om det er for meget at bede udenrigsministeren og forsvarsministeren om at koordinere deres synspunkter. Vi har et be-slutningsforslag fra udenrigsministeren, der ta-ler om en situation, der bliver forværret uden udsigt til forbedring, og over for det har vi en forsvarsminister, der taler om en forbedret sik-kerhedspolitisk situation. Det er noget af det, som, jeg synes, vi passende kunne være lidt op-taget af, når vi skal behandle forslaget i udval-get: Om det er forsvarsministerens vurdering af situationen, der er den rigtige.

Det store problem, også nu, er, at USA og de allierede, der ligger fladt, ønsker at bevare den militære, den politiske, den økonomiske kontrol

over udviklingen i Irak og ikke overlade magten til FN. Jeg prøvede at udfritte Venstres ordfører om, hvorvidt man ville lægge pres på USA i denne her sammenhæng, og ikkesvarene viste jo tydeligt, at det vil Danmark ikke.

I konflikten mellem FN, udtrykt ved Kofi An-nan, og den amerikanske ledelse, udtrykt ved Bush, lægger den danske regering sig fuldstæn-dig ned for det amerikanske synspunkt. Det er derfor, Kofi Annan udtrykte sig så vredt. Det er ikke en vanesag at gøre det for Kofi Annan, som normalt er et meget besindigt menneske.

Jeg skal så runde af med at sige, at jeg synes, det er godt, at vi har fået så klare løfter fra den socialdemokratiske ordfører om, at hvis der skal ske en forlængelse, så vender sagen med sikker-hed tilbage her i Folketingssalen.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Det er usædvanligt, at man skal beskyldes for at have løjet omkring grundlag for beslutninger. Det er usædvanligt, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvn-dal, især når det er sådan, at det ikke er på dagsordenen, således at det vil være helt urime-ligt over for formanden at starte den diskussion, så det vil jeg afholde mig fra.

Til gengæld vil jeg sige, at når der er et æn-dret behov med hensyn til antallet af soldater i Irak, så har det jo netop noget at gøre med, at vi har gang i en proces, hvor der bliver genopbyg-get infrastruktur; og hvor der er et øget behov for bevogtning, således af de Saddamstøtter, som hr. Villy Søvn-dal åbenbart gerne vil give frit spil, i og med at man ikke ønsker at bidrage til at fastholde ro og orden i Irak, ikke skal have lov at ødelægge den infrastruktur, der bliver genopbygget. Det er jo det, de danske styrker skal bruges til. Det synes jeg hr. Villy Søvn-dal skulle tænke over, inden han står her og fortæl-ler om alle de fortræffeligheder, hr. Villy Søvn-dal ville have opnået, hvis han havde haft an-svaret.

(Kort bemærkning).

**Peter Skaarup (DF):**

To spørgsmål til hr. Villy Søvn-dal.

Jeg forventer ikke, at SF nogen sinde vil gå ind for den aktion, der er i gang, men jeg kunne da godt lige spørge hr. Villy Søvn-dal: Hvis nu FN beslutter sig for og Sikkerhedsrådet er med på at gå ind i den genopbygning og anbefale

landene at være med, vil SF så støtte en styrke fra dansk side i den forbindelse?

Men det, jeg egentlig ville spørge hr. Villy Søvnald om, er grundlæggende: Er det ikke rigtigt nok, at grunden til, at der er mere uro, og at der er flere opgaver for bl.a. danske soldater – og også for andre landes soldater – i Irak lige i øjeblikket, netop er, at der kommer mere og mere infrastruktur, flere og flere banker, der fungerer, flere og flere offentlige institutioner, der har til formål at hjælpe den irakiske befolkning? Og er det egentlig ikke i det store og hele et positivt tegn for indsatsen, at der er flere og flere ting, der kommer op at køre? Altså lidt ligesom det danske forfatterpar har sagt i flere medier her på det sidste, at det, der sker, egentlig er positivt, at de amerikanske soldater og andre landes soldater gør meget for den menige iraker? Er det egentlig ikke positivt nok, at der bliver flere opgaver? Det er et sundhedstegn set med vores øjne.

(Kort bemærkning).

**Helge Adam Møller (KF):**

Hr. Villy Søvnald vil jo meget gerne tale masseødelæggelsesvåben, og meget af debatten de sidste par måneder har jo gået på, at regeringen og regeringspartierne prøvede på at føre den stakkels opposition på vildveje ved at tale om masseødelæggelsesvåben.

Jeg fandt derfor den skriftlige fremsættelsestale frem, som udenrigsministeren havde den 18. marts. Jeg står med den her. Det er en rimelig lang fremsættelsestale om baggrunden for at gå med i den militære operation.

Ordet masseødelæggelsesvåben fremtræder én eneste gang, og hele argumentationen – i hvert fald de 90 pct. – går på de 12 års gentagne brud på alle FN's sikkerhedsresolutioner. Man kan selv læse den; jeg kan endda låne hr. Villy Søvnald den.

Så kan man sige: O.k., det er én ting, det nævnte udenrigsministeren stort set overhovedet ikke, men hvad så med nogle af de menige medlemmer? Jeg ved jo også, hvad jeg selv sagde, og jeg kan se – og det må jeg indrømme – at jeg sagde noget andet, for jeg sagde bl.a. i min tale – Folketingets forhandling, 2002-2003, side 6302:

»I denne situation er det reelle problem, hvad vi foretager os over for et regime, der lader hånt om alle internationale konventioner, bryder alle internationale normer og opbygger lagre af våben, der kan udrydde millioner og atter millio-

ner af menneskeliv.« Det sagde jeg, men så sluttede jeg også bagefter med at sige, at det ikke var noget, jeg selv havde fundet på; det var et direkte citat fra den daværende udenrigsminister i 1998, hr. Niels Helveg Petersen; så det var ham, jeg citerede og ikke min egen opfattelse.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvnald (SF):**

Til hr. Ulrik Kragh: Det er rigtigt, at man skal passe på med at bruge stærke ord. Det skal man kun gøre ved ganske bestemte lejligheder. Men jeg synes, de er yderst velvalgte i den nuværende situation.

Sagen er jo, at det er lykkedes at omdanne Irak til et sted, hvor der sker nedbrydning af samfundsstrukturen, uden at nogen, som havde den tilstrækkelige legitimitet, gik ind og tog det overordnede ansvar, som jo kun FN er i stand til at skabe nogle målsætninger for; ellers bliver problemerne langt større, end de behøvede at være.

Kl. 19.30

Det er dermed også et svar til hr. Peter Skaarup. Hovedproblemet i alt det her er, at der er besættelsesmagter, der optræder uden den autoritet, som FN ville optræde med, og som i sig selv er med til at forstærke problemerne, som er med til at forøge farerne for de danske soldater, vi sender ud, fordi man får en modstand, der er langt bredere, end hvis der var en international legitimitet omkring det, der foregår.

Så synes jeg, hr. Peter Skaarup har et genialt bud på, hvorfor uroen vokser. Det har jeg aldrig hørt før: Fordi infrastrukturen i samfundet bygges op, vokser uroen. Jamen så kan jeg godt forstå, at man skal have flere soldater derned. Så kan man jo for alvor frygte fremtiden. Det er dog det mest vitterlige vås, der meget længe er udtalt fra den her talerstol.

Der er modstand, fordi irakerne har historiske erfaringer for besættelse, som de ikke bryder sig om. Og de er jo langt bredere end det gamle Baathpartis. Det er også mennesker, der føler, at de får en uværdig behandling af nogle soldater, der uretmæssigt skyder dem i landsbyerne, fordi situationen er meget forfætted. Det er da sådan noget, der også er med til at skabe de voldsomme spændinger, der er.

Hr. Helge Adam Møller siger, at argumentet om masseødelæggelsesvåben ikke spillede nogen afgørende eller central rolle, men det er simpelt hen en fantastisk påstand. Jeg står med det beslutningsforslag, B 118, der danner baggrund

for, at Danmark gik i krig. På de fire sider, beslutningsforslaget udgør, er masseødelæggelsesargumentet gentaget alle de steder, hvor der er gul understregning: ti steder. Selv den mest tungnemme har været i stand til at forstå det. Det var hovedargumentet. Det var det ikke alene i selve beslutningsforslaget. Lyttede man til debatten, kunne udenrigsministeren i kilo og milligram redegøre for, hvor meget Anthrax osv. der var. Så det er en bortforklaring.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Hr. Villy Søvndal har en fantastisk evne til at vende tingene på hovedet. Nu er hovedproblemet for sikkerheden i Irak besættelsesmagten, fordi den ikke har autoritet.

Jeg tror ikke, der er ret mange, der betragter det som værende USA's problem, som værende USA's ansvar, at der er Saddamtro støtter, der har travlt med at ødelægge infrastrukturen og forsøge på at få tingene spolet tilbage til det gode gamle diktaturstyre, hvor folk forsvandt og blev slået ihjel.

Jeg tror ikke, det er USA's ansvar, vil jeg sige til hr. Villy Søvndal, at internationale fundamentalistiske netværk er søgt til Irak, for der har de en åben kamplads, de kan bruge til at bekæmpe amerikanerne på og skabe ustabilitet i området.

FN har klart tilkendegivet, at medlemslandene meget gerne skulle deltage for at sikre ro og orden under den autoritet, man har fået og givet USA og England. Det er at vende tingene på hovedet at sige, at det er USA's ansvar.

(Kort bemærkning).

**Peter Skaarup (DF):**

Hr. Villy Søvndal vil åbenbart ikke rigtig købe argumentet om, at der er kommet flere opgaver til de danske soldater, fordi der er kommet flere institutioner op at stå. Men det er vel meget nemt at forstå, at hvis man har 10 banker, 10 elektricitetsværker og 10 offentlige institutioner, så er der 30 steder, der skal beskyttes. Men hvis man kun har 10 i alt, 10 steder, der skal beskyttes, så er der altså lidt færre opgaver; end hvis der er 30 steder, der skal beskyttes.

Derfor tror jeg, det er meget nemt at forstå også for hr. Villy Søvndal, at når tingene går godt, når der kommer flere institutioner og flere positive ting for den irakiske befolkning, der kommer op at stå, så er der også flere steder, man skal holde øje med, fordi de her vanvittige

terrorister, der opererer i området, altså er interesserede i at ødelægge de fremskridt, der gøres.

Så vil jeg spørge hr. Villy Søvndal, der er så optaget af, at FN er en ekstra legitimitet: Er det ikke korrekt, at det mest spektakulære terrorangreb, der overhovedet har fundet sted i Irak, er angrebet på FN-bygningen i Bagdad? Er det et tegn på, at FN vil have større mulighed for at løse den opgave? Nej, FN har ikke større mulighed. Det ville være godt, hvis FN går ind, det er vi også tilhængere af, men det er ikke nogen sikkerhed for, at tingene er mere legitime.

Kl. 19.35

(Kort bemærkning).

**Helge Adam Møller (KF):**

Det er manipulation, vil jeg sige til hr. Villy Søvndal. Jeg står også med beslutningsforslaget, hvor vi gik i krig, B 118, fremsat den 18. marts. Det er da rigtigt, at masseødelæggelsesvåben er nævnt adskillige gange i forbindelse med, hvornår de har været anvendt, men hvis man går hen på side 3, afsnit IV, slutter regeringen med at vurdere de 13 væsentligste grunde til, at det her er fremsat.

Der er kun en eneste af de grunde, der omtaler masseødelæggelsesvåbnene. Det er den allerførste, og der står: Irak har i flere tilfælde anvendt masseødelæggelsesvåben såvel mod militære mål som mod civile. Det er da vel et faktum, at der blev dræbt over 100.000 ved hjælp af nervegas. Det er det eneste sted i de 13 grunde, hvor ordet masseødelæggelsesvåben nævnes. Det er de 13 grunde, regeringen summerer op som begrundelse for, at vi skal følge det forslag. Læs det selv, vil jeg sige til hr. Søvndal.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvndal (SF):**

Hr. Ulrik Kragh indledte sin korte bemærkning med at mene, at jeg ville spole tingene tilbage. Det vil jeg bestemt ikke, og det er i øvrigt også under alle omstændigheder uladssiggørligt. Så diskussionen lige nu drejer sig om, hvordan vi bedst håndterer den situation, som nogle har udløst imod vores gode råd.

Det er efter min og SF's opfattelse ved at placere FN i den helt centrale rolle i forhold til samtlige afgørende irakiske spørgsmål. Men det vil den amerikanske administration som bekendt ikke. Jeg forstår altså ikke, at det ikke bekymrer Venstres ordfører mere, at vi har en så selvtilstrækkelig amerikansk administration, at man mener, at man kan bede om hjælp fra lande,

der har været modstandere af krigen, men samtidig bevare både den politiske, militære og økonomiske kontrol. Er det virkelig en rimelig måde at gebærde sig på som stormagt efter Venstres opfattelse? Det er det åbenbart.

Hr. Skaarup siger, at det, at flere ting bringes til at fungere, gør, at flere ting skal beskyttes. Ja, men man kunne vel så også forvente, at hvis flere ting bringes til at fungere, vil det nedsætte den del af utilfredsheden, som skyldes dårlige forhold, fordi ting ikke fungerer.

Det afgørende er jo, at man fuldstændig har fejlvurderet den situation, hvor man troede, at irakerne ville juble, når besættterne kom. Det har irakerne alt for lang erfaring med besættelse til overhovedet at kunne overveje. Og det, man har fået ud af den kludrede situation, er jo, at kredse i Irak, der formentlig i en anden legitim situation ville være villige til at hjælpe til, i øjeblikket oplever det, der sker, som fuldstændig illegitimt.

Så skal jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg må kvittere for evnen til selektiv læsning af beslutningsforslaget. Jeg er ikke sikker på, at det ses her, men jeg har understreget alle de steder med gult, da jeg sad og læste beslutningsforslag nr. B 118. Sagt til hr. Helge Adam Møller: Meget kan man gøre med historiefordrivelse, meget kan man gøre med spindoktorer, men man kan ikke benægte, at masseødelæggelsesargumentet var det afgørende argument ikke alene i Danmark. Da Powell trådte frem i FN's Sikkerhedsråd vistnok den 9. februar, var det jo kronargumentet. Så lad være med det, vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, det holder ikke i byretten.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

**Niels Helveg Petersen (RV):**

Lad mig om den sidste debat om anvendelsen af masseødelæggelsesvåben sige, at jeg har gjort den samme iagttagelse. Jeg har ikke gjort det ved at strege det ind med gult. Jeg bad min computer om at gøre det, nemlig finde de gange, hvor masseødelæggelsesvåben er nævnt i beslutningsforslaget fra marts, og den fik også ti gange ud af det.

Det helt interessante er, at i det beslutningsforslag, vi behandler i dag, er ordet ikke nævnt, og det synes jeg da er fremskridt. Siden dengang er der trods alt sket noget i den måde, man argumenterer på.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget. Vi stemte imod udsendelsen af de første ca. 370 i maj måned, og vi stemmer imod udvidelsen nu.

Der er sket fremskridt, siden vi sidst besluttede at sende folk ud den 15. maj. Der blev vedtaget en FN-resolution den 22. maj, 1473, som jo gør, at vores tilstedeværelse i dag er sanktioneret af FN og i hvert fald ikke er i strid med folkeretten.

Men vi finder ikke, at det er et tilstrækkelig stærkt grundlag, vi er inde på. Nu er vi ganske vist ikke – vi danskere dernede – besættelsesmagt. Det er alene USA og Storbritannien, så vidt som jeg kan læse FN-teksten. Men vi har nøjagtig de samme forpligtelser i øvrigt, som hvis vi var besættelsesmagt. Vi hjælper besættelsesmagten eller autoriteten dernede, og det er sådan set sagens realitet.

Jeg synes som sagt, det er et fremskridt, at denne FN-resolution foreligger, men samtidig må jeg være helt enig med FN's generalsekretær i, at den rolle, som FN har og er blevet tiltænkt af USA og Storbritannien, i det resolutionsforslag, man har fremlagt, er utilstrækkelig, og det er et væsentligt argument for os for at være imod dette.

Kofi Annan har argumenteret for, at hvis FN skal med ind og virkelig have en central rolle, skal FN have en så central rolle, at FN er »indispensable«. Og det er FN ikke i den nuværende situation, og det er FN ikke efter det resolutionsforslag, som amerikanerne for nylig har fremlagt.

Vi ønsker, at FN skal have en central rolle. Vi ønsker, at der på basis af en central rolle for FN bliver en bredere koalition. Når vi ønsker det, er det ikke af formelle og juridiske grunde alene, men jo fordi en bred koalition med FN-mandat har langt større chancer for at løse opgaven. Opgaven har vist sig at være vanskeligere, end man troede. Flere amerikanske soldater er indtil nu slået ihjel i perioden efter den såkaldte militære fase end under den militære fase.

Vanskelighederne har vist sig større, og den planlægning, der har foreligget fra USA's og Storbritanniens side for fredsfasen efter krigens ophør, har jo vist sig helt utilstrækkelig. Jeg må sige, at meget af den debat, der føres i USA og Storbritannien om indsatsen i Irak, er meget dårligt reflekteret fra de borgerlige ordføreres side her i dag. Ingen af de betænkkeligheder, intet af den kritik, som kommer frem, er kommet til syne her. Det beklager jeg, for jeg synes, at den

debat, vi har om Iraks situation på dén måde, adskiller sig væsentligt fra, hvad der i øvrigt foregår.

Lad mig bare minde om en ting: Så sent som i går omlagde præsident Bush hele administrationen af indsatsen i Irak. Han samlede den under sikkerhedsrådgiveren, Condoleezza Rice, i Det Hvide Hus. Han tog den fra Pentagon, og hvorfor? Fordi det har vist sig, at den organisation, man har bygget op, i utilstrækkelig grad er i stand til at løse opgaverne.

Jeg vil håbe, at det går godt. Jeg ønsker også fremskridt for det irakiske folk; økonomiske, sociale, sikkerhedsmæssige fremskridt; men jeg er overbevist om, at for at nå til det må der være en bred koalition derinde, som også omfatter flere arabiske og muslimske lande, og der må være en klar FN-rolle defineret for indsatsen.

(Kort bemærkning).

**Ulrik Kragh (V):**

Årsagen til, at jeg tager ordet, er, at den radikale ordfører dvælede ved den kendsgerning, at der i dette forslag ikke er et eneste ord om masseødelæggelsesvåben, hvorimod der tidligere har været et væsentligt fokus på et meget væsentligt element, som vi ser det.

Men det forslag, vi behandler i dag, omhandler noget helt, helt andet. Det er det, jeg gerne vil spørge, om ikke hr. Niels Helveg Petersen er enig i. Vi står i en situation i Irak, hvor FN har bedt sine medlemsstater om at bidrage til at sikre ro og orden, således at der kan genopbygges i Irak.

Kl. 19.45

Og er hr. Niels Helveg Petersen ikke enig i, at det er et væsentligt andet element at diskutere og en væsentlig anden beslutning at skulle tage stilling til end det, man diskuterede, og vi givet var uenige om for nogle måneder siden? Og at det derfor er yderst relevant, at der ikke står noget om masseødelæggelsesvåben i dag, hvorimod det var særdeles relevant, at der stod noget om det, dengang vi havde dén diskussion?

(Kort bemærkning).

**Niels Helveg Petersen (RV):**

Jeg synes, det havde været fantastisk relevant, hvis der i bemærkningerne til forslaget havde stået bemærkninger om, at det har vist sig, at man endnu ikke har fundet disse masseødelæggelsesvåben, som spillede så stor en rolle, da vi besluttede udsendelsen af det første bidrag.

Det havde da været klædeligt, om regeringen i bemærkningerne til sit forslag ligesom havde gjort opmærksom på en kolossal diskussion, der har foregået lige siden, vedrørende masseødelæggelsesvåben illustreret i øvrigt for et par dage siden af CIA's rapport til præsidenten om, hvad der var sket eller rettere netop ikke sket vedrørende masseødelæggelsesvåben. Hele den internationale debat er overhovedet ikke reflekteret i bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Jeg erkender jo selv og erkender og gør det gerne, at jeg synes, det er et fremskridt, at vi har fået 1483. Den lå der i øvrigt ikke, da vi besluttede noget den 15. maj, men det er da et fremskridt, at den er kommet. Det kvitterer jeg da gerne for. Det vil vi ikke blive uenige om. Men mit argument er, at der stadig væk ikke er tilstrækkeligt grundlag for, at Danmark skal være til stede. Det er Det Radikale Venstres opfattelse.

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

**Søren Søndergaard (EL):**

Problemet ved at være pessimist er jo, at man nogle gange får ret. Det er jo ikke særlig rart, for så går det jo, som man håber, at det ikke skulle gå. Og når vi ser på det, der er sket i Irak efter den amerikanske intervention, så kan man jo sige, at det jo på stort set alle områder er gået, som vi frygtede.

På en række områder er det endda gået værre. Vi har set, at tusindvis af fuldstændig uskyldige civile er blevet dræbt. Det er en detalje, som ikke omtales meget, men det er ikke desto mindre en kendsgerning, der jo betyder, at befrielsen i hvert fald for dem, der er blevet dræbt og deres nærmeste familie, ikke har været nogen velsignelse, men som også har betydet, at mange i medlemskredsen fra starten har været imod det, der er foregået.

For det andet har den måde, man gennemførte invasionen på, jo betydet, at Saddam Husseins hær på mange måder har fået bedre kampvilkår. Det var jo oplagt for enhver, at Saddam Husseins hær ikke var i stand til at kæmpe en konventionel krig mod en amerikansk hær eller nogen vestlig hær, hvorimod der har været meget bedre mulighed for at gennemføre en guerillakrig, en krig, hvor man gemmer sig og rammer og forsvinder igen.

For det tredje har vi oplevet en modstand mod besættelsen fra dele af befolkningen, som ikke før støttede Saddam Hussein. Det er jo så-

dan set en tragedie, at folk, som ikke støttede Saddam Hussein, som måske oven i købet kæmpede imod Saddam Hussein, nu vender sig imod besættelsen, fordi de føler, at den ikke tjener deres interesser.

Så har vi for det fjerde set tiltrækningen af reaktionære islamiske terrorister. Og det er jo, fordi man har fået skabt en situation, hvor der ikke er et legitimt arabisk-irakisk styre, og hvor reaktionære islamiske terrorister så kan trækkes til landet og fungere som en styrke, der angriber besættelsesmagten.

Den femte ting, jeg vil nævne, er, at der ikke var noget klart irakisk alternativ til Saddam Hussein og heller ikke var brugt mange tanker på at tænke det. Det er jo blevet fuldstændig klart. Hr. Niels Helveg Petersen har jo fuldstændig ret i at konstatere den totale udelighed, hvormed Pentagon har forberedt situationen efter krigens udfald. Det har jo ført til en situation, hvor der ikke har været nogen, der har kunnet hamle op med den kriminalitet, som er fulgt i kølvandet på Saddam Husseins fald.

Kl. 19.50

Alt det her er jo ikke og var jo ikke nogen begrundelse for Enhedslisten for, at man så bare skulle lade Saddam Hussein blive siddende. Det var det ikke, og det er det ikke.

Det var en begrundelse for det, vi sagde dengang og det, vi sådan set stadig væk fastholder, at det, der var det afgørende, var at skabe et grundlag for, at den irakiske befolkning gjorde op med Saddam Hussein, for kun hvis den irakiske befolkning gjorde op med Saddam Hussein eller i hvert fald udgjorde en væsentlig del af opgøret med Saddam Hussein, var det muligt at etablere en situation bagefter, hvor irakerne kunne tage ansvar for deres egen fremtid, og hvor man altså også kunne forhindre, at den situation med alle de dårligheder, der nu er indtrådt, kom til at indtræde.

Det er ikke et spørgsmål, om det er fredeligt eller voldeligt. I Enhedslisten har vi aldrig nogen sinde haft nogen illusion om, at Saddamdiktaturet kunne fjernes ved hjælp af fredelige midler. Det kræver magt, men det er altså ret vigtigt, hvem det er, der anvender magten, om det er nogen udefra kommende, eller om der er en basis i den irakiske befolkning. Det, der så er problemet, er, at der ikke fremlægges noget klart perspektiv for, hvordan den situation kan ændre sig til det bedre.

Dermed alle forskelle ufortalt får vi en situation, der på mange måder kan minde om Afgha-

nistan, hvor vi i Afghanistan jo også havde et reaktionært diktatorisk styre, som dræbte skolelærerne på landet, og som gjorde alle mulige forfærdelige ting, og så havde vi Sovjetunionen, som havde en idé om, at de kunne gå ind og ordne det problem udefra.

Det gik jo, som det gik: Befolkningen blev drevet i armene på endnu mere reaktionære kanaler, og Sovjetunionen blev til sidst nødt til at trække sig ud med fuldstændig uforrettet sag med hele den ustabilitet og hele den tragedie, der er fulgt i kølvandet for Afghanistans vedkommende. Men vel at mærke en tragedie, som startede med, at Sovjetunionen valgte at invadere Afghanistan, og som ikke var blevet forhindret ved, at Sovjetunionen ikke havde trukket sig ud. Tværtimod, det havde blot gjort pinen endnu længere.

Løsningen på den situation, vi står i, er jo, at magten overgår til irakerne jo før, jo bedre. Og det er, at besættelsestropperne trækkes ud. Hvis irakerne har et ønske om, at der skal være tropper i Irak, jamen så må de bede om det dér, hvor de ønsker at bede om det.

Det vil naturligt kunne være FN, det kan være andre steder, men det må sådan set være irakernes egen opgave. Hvis ikke vi vælger den løsning, hvor besættelsen ophører, og besættelsen ophører jo før, jo bedre, så er der efter vores opfattelse en overhængende risiko for, at vi bevæger os ud i en kviksandsituation, hvor det her ikke bliver den sidste behandling, vi har om udsendelse af danske soldater, men hvor det vil blive fulgt af nye forslag, nye forslag, nye forslag, men uden at situationen i Irak radikalt forbedres.

**Tredje næstformand (Kaj Ikkast):**

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

**Jann Sjursen (KRF):**

Kristeligt Folkeparti meddeler gerne sit samtykke til, at et forøget antal danske militære styrker stilles til rådighed for den multinationale sikringsstyrke i Irak, herunder at danske militære styrker stilles til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet.

Vi gør det, selv om vi i sin tid var imod dansk deltagelse i Irakkrigen, og selv om vi fortsat er af den opfattelse, at det var en illegitim krig uden FN-forankring, som Danmark bidrog til i koalition med bl.a. USA.

Vi står imidlertid i dag i en ny situation, som vi i øvrigt også gjorde det, da vi i sidste folke-

tingssamling behandlede B 165, nemlig i den situation, at krigen nu engang har fundet sted, og at det, som må påkalde alles opmærksomhed, er at få genopbygget og demokratiseret Irak.

Vi mener uanset vores grundlæggende holdning til krigen, som jeg har skitseret her, at Danmark – netop fordi vi så også mod Kristeligt Folkepartis ønske deltog i krigen – har et særligt ansvar for at bistå i netop genopbygnings- og demokratiseringsprocessen nu.

Vi er så glade for, at vi – siden vi behandlede B 165 i sidste folketingsamling – har fået en FN-resolution, 1483, som opfordrer FN's medlemslande til netop at bidrage til det, som vi så også diskuterer her i dag.

Derfor behøver jeg sådan set ikke at komme med mange flere ord til dette beslutningsforslag, som falder i naturlig forlængelse af B 165 fra sidste folketingsamling. Der er brug for et forstærket dansk bidrag til de opgaver, der skal løses i Irak, og derfor har vi ingen problemer med at meddele vores samtykke, fordi vi altså før sommerferien besluttede os for at tage medansvar også for den genopbygningsindsats, som Danmark må bidrage til.

Kl. 19.55

Det er ikke nogen nem opgave, vore danske styrker skal tage vare på i Irak. Set i det lys synes vi, at det er rigtigt, at regeringen i dag har dette beslutningsforslag til behandling her i Folketinget for netop at give vores soldater de bedste muligheder for at varetage de opgaver, som de har påtaget sig i Irak, selvfølgelig med regeringens og Folketingets samtykke.

Jeg vil godt afslutningsvis sige, at det for Kristeligt Folkeparti uanset FN-resolution 1483 fortsat er vigtigt, at regeringen lægger pres på ikke mindst USA for, at vi får en meget stærkere FN-forankring i denne sag. Den er jo mindst talt svag i dag uanset resolution 1483.

Det er vigtigt, at USA bringes til at forstå, at FN må stærkere ind. Det er selvfølgelig ikke alene op til USA. Det afhænger selvfølgelig også af diskussionerne i FN's Sikkerhedsråd, det skal medgives, men vores ønske er, at den danske regering så stærkt som overhovedet muligt bibringer USA den danske holdning om, at FN må stærkere med på banen, og at USA i den sammenhæng må være med til i FN's Sikkerhedsråd at give de nødvendige indrømmelser, så vi kan få en meget bredere koalition på banen for dermed at sikre genopbygningen og demokratiseringsprocesserne i Irak.

Men Kristeligt Folkeparti støtter beslutningsforslaget.

**Udenrigsministeren (Per Stig Møller):**

Jeg vil godt takke for tilslutningen fra flertallet her i Folketinget til, at vi kan sende flere soldater af sted for at øge sikkerheden og dermed også muligheden for at genopbygge Irak.

Det er jo i en forlængelse af FN's resolution fra maj måned, 1483, hvor man, som hr. Helge Adam Møller bemærkede, jo præcis appellerer til medlemstaterne om at bidrage til forbedringer af stabiliteten og sikkerheden i Irak i overensstemmelse med denne resolution. Og det vil sige, at det er en opfordring til verdenssamfundet om, uanset hvad man måtte mene i marts måned, at gå ind og hjælpe med at stabilisere og skabe sikkerhed i Irak. Jeg er da også glad for, at hr. Niels Helveg Petersen har honoreret, at dette er en god resolution, der også betød, at Norge jo så også meldte sig til opgaven.

Det er vigtigt for os, at man, uanset hvad man mente i marts måned, så er klar over, at her altså er en verdensopgave i at få dette land stabiliseret og genopbygget og ikke bare løber fra opgaven. Derfor vil jeg også omkring det spørgsmål, som hr. Søren Søndergaard underholdt Socialdemokratiet med, understrege, at vi ikke agter at løbe fra en opgave, der ikke er løst.

Og hvad angår en eventuel tidsforlængelse, så står der jo direkte i beslutningsforslaget: Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavens karakter, f.eks. som følge af beslutninger, truffet af FN's Sikkerhedsråd, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom, eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget. De, der stemmer for det her forslag, holder altså begge muligheder åbne.

Til hr. Peter Skaarup vil jeg så også med henvisning til beslutningsforslaget, der taler om flygtningesituationen, nævne, at vi på side 5 forholder os til den, idet vi jo siger, at regeringen lægger vægt på, at sikringsstyrken er nødvendig for at understøtte og sikre en international humanitær indsats i Irak, ligesom styrken på længe sigt er en forudsætning for, at en genopbygning af landet kan finde sted, og at den politiske overgangsproces kan få de rette sikre rammer.

Sikringsstyrken vil således fortsat kunne medvirke til at understøtte etablering af et fredeligt og stabilt Irak til gavn for hele den irakiske

befolkning herunder også tilbagevendende flygtninge og internt fordrevne.

Til hr. Søvnald vil jeg sige, ligesom jeg vil sige til hr. Jann Sjursen, at vi arbejder for at styrke FN's rolle. Jeg har talt med de europæiske medlemmer af Sikkerhedsrådet og med USA's udenrigsminister og har understreget nødvendigheden af at få skabt en konstruktion, som jeg sagde er en bro med to piller.

Den ene pille er den militære, og her anfægter ingen jo, at der er den amerikanske militærintsats den væsentligste. Heller ikke FN taler om, at der skal blå hjelme ind og overtage opgaven. 1483 gør det jo også klart, at det er autoriteten under amerikansk militær ledelse, som står for sikkerhedsopgaven og den militære opgave. Det er der ingen, der anfægter, og det er der ingen, der kan aflyse. Det ville være naivt at forestille sig andet.

Den anden propille er den politiske, hvor der skal større og større indflydelse til irakerne. Det er jo også det, der er tale om i de resolutionsforslag, som foreligger, men som altså ikke er færdigforhandlet i FN, at der skal en øget indflydelse til irakerne.

Kl. 20.00

Vi talte i forrige uge i FN med den irakiske leder for det rådgivende råd, EU havde møde med dem, og der talte de jo heller ikke om at overtage det med det samme; de talte om en »steadily and gradually« overtagelse, altså en fast, løbende rytme, hvor man gradvis overtager flere og flere områder. Og det sker jo allerede i dag, at de forskellige irakiske ministerier får overdraget flere områder.

FN's rolle er altså den politiske. Det er den med at genopbygge retsstaten, retssamfundet. Der nævnes også en række områder i resolution 1483, som altså ikke har været tilstrækkelige til at få skabt et enigt Sikkerhedsråd om den næste resolution, men der nævnes jo allerede i 1483 en række opgaver for FN, som man forestiller sig, at FN skal overtage.

Vi ser meget gerne, at FN får en stærkere rolle, det arbejder vi også for, og det har vi også meddelt USA. Den skal være så stærk, at også Kofi Annan er tilfreds med den opgave, han får tildelt, og mener, at han kan løse den.

Så har hr. Villy Søvnald sagt, ligesom hr. Niels Helveg Petersen lidt mere humoristisk også var lidt inde på, at masseødelæggelsesvåbnene var kronargumentet i beslutningen i marts måned. Nu skal jeg gøre opmærksom på, at dette beslutningsforslag ikke nævner masseødelæggelses-

våben, for, som hr. Ulrik Kragh sagde, dette beslutningsforslag drejer sig om at udvide styrken. Den anden diskussion er en helt anden diskussion, og bemærkningerne skal altså ikke være en kronik.

Men jeg skal gøre opmærksom på, at når det nævnes i resolution 1483, er det jo alt sammen i forbindelse med resolutioner, som er vedtaget tidligere. Det er refereret med henvisninger til resolutioner i FN, som præcis nævner dem. Det er ikke kronargumentet, for hvis man tager punkt IV i beslutningsforslaget for resolution 1483, kan man se, at det er dette, at Saddam Hussein ikke har villet samarbejde med våbeninspektørerne, som han med novemberresolutionen fik sin sidste chance for at gøre, der gør det. Lad mig nævne:

I første linje står der, at Irak i flere tilfælde har anvendt masseødelæggelsesvåben såvel mod militære som civile mål. Det en kendsgerning, alt andet ville jo have været forkert, og hvis vi nu havde skrevet, at han ikke har anvendt masseødelæggelsesvåben mod militære og civile mål, ville det være forkert, så det er en kendsgerning, der henvises til.

At afvæbning af Irak er nødvendig for at fjerne truslen mod den internationale fred og sikkerhed i regionen er, hvad FN lige siden resolution 678 har nævnt.

At Irak over en årrække substantielt har krænket sine nedrustningsforpligtelser i henhold til FN's sikkerhedsrådsresolutioner. Det er FN's sikkerhedsrådsresolutioner, der nævner det.

At FN's Sikkerhedsråd med resolution 1441 af 8. november 2002 beslutter at give Irak en sidste chance for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og undgå alvorlige konsekvenser. Det er en kendsgerning, idet man gav dem en sidste chance den 8. november 2002.

At Irak ifølge FN's våbeninspektører ikke har overholdt kravene i resolution 1441 om omgående betingelsesløst og aktivt samarbejde. Det er jo en kendsgerning. Det er jo, hvad våbeninspektørerne påpegede i deres rapporter.

At det må konstateres, at Irak dermed har forspildt sin sidste chance i medfør af resolution 1441. Det er så konklusionen, som så fortsætter.

At FN's Sikkerhedsråd tidligere har bemyndiget anvendelse – det er seks, syv, otte – af militær magt mod Irak med henblik på at gennemtvinge Sikkerhedsrådets krav og betingelser, og at denne bemyndigelse stadig væk står ved magt. Den opdateres jo med 1441.

At gennemtvungelse af FN's Sikkerhedsråds krav, herunder som en sidste udvej med militære magtmidler, er nødvendig for at fjerne truslen mod den internationale fred og sikkerhed i regionen.

Så kronargumentet var altså ikke det, som hr. Villy Søvndal nævnte. Det er nævnt én gang i konklusionerne og er en kendsgerning, som hr. Villy Søvndal heller ikke kan benægte. Det gjorde hr. Holger K. Nielsen da heller ikke under debatten den 19. marts 2003, hvor han siger:

»Det handler om, at Saddam Hussein har masseødelæggelsesvåben, og det er jo det, våbeninspektørerne er i gang med at undersøge. De er i gang med at få dem afmonteret.«

Og jeg skal minde Det Radikale Venstre om, at fru Marianne Jelved sagde:

»Det Radikale Venstre ønsker at gøre op med Saddam Husseins tyranni, diktatur, masseødelæggelsesvåben osv. ... Vi er fortsat af den opfattelse, at krig er den sidste udvej, men at det kan være nødvendigt at gå ind i en krig.«

Det mener man så ikke var tidspunktet der, og det respekterer jeg, men man mente jo altså, at det kunne blive nødvendigt. Det var så det, vi vurderede var nødvendigt på det tidspunkt.

Så det, hr. Villy Søvndal siger, er simpelt hen ikke rigtigt. Derfor kan det godt være meget morsomt at sammenligne de to, men det er to forskellige opgaver, og sammenligningen er i øvrigt ikke korrekt.

Til sidst skal jeg sige, at hr. Villy Søvndal – undskyld hr. Søren Søndergaard, men de to stemmer var næsten ens – glemmer, at et flertal i den irakiske befolkning er tilfreds med, at Saddam Hussein er væltet – det viser meningsmålingerne – og at et flertal også forventer en bedre fremtid som følge af det.

Det er faktisk den fremtid – vil jeg fortælle hr. Søren Søndergaard – som Saddam Husseins terrorister prøver at forhindre, for de vil ikke have, at den irakiske befolkning får en sådan fri fremtid. De vil styre den irakiske befolkning, som de gjorde før. Det var derfor, at de angreb FN, som de gjorde, og det er derfor, de angriber alle dem, der kommer ind. Det er derfor, at vi skal have større sikkerhed for vores styrker.

Kl. 20.05

Det, det drejer sig om i dag, er, at Saddam Hussein ikke skal få held til at få ødelagt den mulighed, der er for et frit Irak i fremtiden. Det er den frihed og fremtid, som flertallet i den irakiske befolkning håber på og regner med, at de kan få.

Det er derfor, vi er dernede, og det er derfor, vi udvider styrken: for at skabe den sikkerhed, som er nødvendig, for at Saddam Hussein og fundamentalisterne, som hr. Søren Søndergaard har ganske ret i er kommet ind, ikke skal få held til at ødelægge den fremtid. Derfor takker jeg for, at et flertal her i salen støtter muligheden for at skabe den fremtid for irakerne.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard (EL):**

Tre spørgsmål til udenrigsministeren.

For det første: Hvis Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben på det tidspunkt, hvor krigen startede, er der vel ikke noget, der forhindrer, at han har dem endnu og kan bruge dem, eller hvad?

For det andet: Kan ministeren bekræfte, at Colin Powell i et brev til den syriske udenrigsminister skrev, at der er intet i resolution 1441, der tillader den at blive brugt som hjemmel til at starte en krig mod Irak? Kan udenrigsministeren bekræfte, at Colin Powell har skrevet det?

For det tredje: Der står i det beslutningsforslag, der behandles i dag, at ændringer i styrkebidraget kan beslattes i Det Udenrigspolitiske Nævn, og hvis de er væsentlige i Folketinget, hvis man finder det nødvendigt. Socialdemokratiets ordfører har klart gjort rede for, at hvis der er tale om en væsentlig forlængelse, f.eks. 3 måneder, hvilket er en fordobling af det, der gives nu, er der tale om en væsentlig forlængelse. Er udenrigsministeren enig i det?

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Der er nogle af spørgsmålene, der ligger noget uden for dagsordenen. Hvis ministeren kan svare, er det i orden.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvndal (SF):**

Jeg har også nogle korte spørgsmål til udenrigsministeren.

Det ene vedrører den danske villighed til at arbejde for at styrke FN's rolle. Betyder det, at hvis Kofi Annan ikke får det igennem, som han ønsker, nemlig at FN ikke får tildelt en sekundær rolle, men en helt central rolle, så vil den danske regering tage besluttsomme skridt over for den amerikanske administration og gøre opmærksom på, at det ikke er i overensstemmelse med det danske ønske, at FN skal have en så sekundær rolle? Kan man forestille sig Danmark spille den rolle, at man aktivt går ud og kritise-

rer USA, hvis de blokerer for en langt mere substantiel FN-rolle? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål drejer sig om udenrigsministerens svar, hvori han siger, at begge muligheder er åbne i forhold til beslutningsforslaget. Det er jo rigtigt nok, men kan det tænkes, at udenrigsministeren vil nægte Socialdemokratiet det ønske at få en åben debat her i salen? SF har det samme ønske, og jeg er sikker på, at der er mange, der har det samme ønske. Var det, udenrigsministeren sagde, at han ville bruge sit snævre flertal sammen med Dansk Folkeparti til at undgå, at vi får endnu en offentlig debat om Irak? Er det virkelig holdbart at køre det her så lukket for offentligheden?

Om masseødelæggelsesvåben skal jeg ikke gentage min argumentation. Jeg synes, det nærmer sig det åbnelige – undskyld – at benægte, at masseødelæggelsesvåben var det centrale argument, da vi diskuterede det i marts.

(Kort bemærkning).

**Udenrigsministeren** (Per Stig Møller):

For at tage den sidste frækhed først – det med åbneligheder – havde jeg forventet, at hr. Villy Søvndal kunne læse, men han er undskyldt, når han åbenbart ikke kan læse.

Hr. Søren Søndergaard stiller to spørgsmål, som intet har med dagens emne at gøre, deri har formanden fuldstændig ret. Det, det drejer sig om i dag, er et beslutningsforslag om udvidelse med 90-100 personer af de grunde, som jeg nævnte før i mit resumé af debatten.

Jeg vil bare sige, at undersøgelsen om masseødelæggelsesvåben er jo ikke slut. Den rapport fra David Kay, som der er henvist til, som jeg står med her, siger: It is far to early to reach any definitive conclusions. Så det vil jeg da også fraråde hr. Søren Søndergaard at gøre. Det er en mellemrapport, der er kommet.

Jeg skal også være så venlig at svare på det andet spørgsmål om Syrien. Det er et referat fra Syrien, der eksisterer i det brev. Jeg har ikke set Colin Powells brev og kan derfor ikke forholde mig til det.

Kl. 20.10

Til hr. Søvndals spørgsmål om regeringen og FN's rolle: Vi har meddelt USA præcis det, jeg beskrev her i Folketinget som broen, som skal bestå af de to piller – som hr. Niels Helveg Petersen også efterlyste – hvorover flere styrker af forskellige nationaliteter og ikke mindst ikke-vestlige nationaliteter kan komme ind.

Der er mange ikkevestlige styrker derinde, men dem regner man jo aldrig med. Jeg tror, at både hr. Ulrik Kragh og hr. Peter Skaarup har nævnt en række ikkevestlige styrker. Men det er som at slå vand på en gås, for det spiller åbenbart ikke nogen rolle, når man får kendsgerningen.

Der er masser af ikkevestlige styrker, men vi ønsker flere, og vi ønsker også moderate muslimske lande fra den arabiske verden ind. Det kræver åbenbart en ny FN-resolution med mere magt til FN. Vi støtter mere indflydelse for FN i processen. Det har vi meddelt USA i en telefonsamtale med Colin Powell, og vi meddelte det i forrige uge i New York i EU-USA-mødet.

Til sidst om det at nægte at gå i salen: Jeg henholder mig kun til, hvad der står i beslutningsforslaget. Det er det, vi stemmer om.

(Kort bemærkning).

**Søren Søndergaard** (EL):

Jamen det nytter jo ikke noget, at udenrigsministeren siger, at et spørgsmål om masseødelæggelsesvåben ikke har noget med den her diskussion at gøre, for det har det selvfølgelig. Når vi skal sende 100 mennesker af sted til Irak, er det jo ret interessant, om de kan risikere at blive mødt med masseødelæggelsesvåben, og hvis man hævdede, at der var masseødelæggelsesvåben i begyndelsen af året, kan der vel stadig væk være masseødelæggelsesvåben.

Med de underholdende historier, vi har hørt om mobile laboratorier, og hvad ved jeg, er det jo klart, at Saddam Hussein stadig kan være i besiddelse af de masseødelæggelsesvåben og stadig kan bruge dem. Vil ministeren ikke erkende det? Det er jo fuldstændig absurd, hvis ministeren nu vil meddele: Nu har masseødelæggelsesvåben intet med tingene at gøre; nu er der ikke risiko for brug af masseødelæggelsesvåben.

Der er præcis den samme risiko for brug af masseødelæggelsesvåben nu, som der var i marts. Derfor har det absolut noget med sagen at gøre. Vil ministeren ikke erkende, at den trussel eksisterer, hvis der overhovedet er nogen som helst sammenhæng i ministerens synspunkt?

Så vil jeg godt gentage mit spørgsmål, for en ting er, at man henholder sig til, hvad der står i beslutningsforslaget, men det er jo klart, at hvis man mener, at en ting er tilstrækkelig omfattende, vil man ikke køre det igennem Det Udenrigspolitiske Nævn, så vil man køre det igennem

salen. Jeg går ud fra, at vi har en diskussion i salen i dag, fordi man beder om en forlængelse på nogle måneder. Ergo må regeringen have vurderet, at en forlængelse på nogle måneder er så væsentlig, at det skal i salen. Så gælder det vel også, hvis vi vil lave den forlængelse på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

**Villy Søvnald (SF):**

To spørgsmål: I dag er der forlydender om, at der ikke kommer nogen ny FN-resolution, fordi USA vil undlade at fremlægge den for ikke at komme i mindretal. Jeg vil spørge udenrigsministeren, om han er bekendt med den situation og om hans vurdering af, om det er sandsynligt, at USA vil undlade at fremlægge en ny resolution for ikke at lide et nederlag. Det er det ene.

Det andet er, at jeg synes på en måde, at det af flere grunde er en interessant dag i dag. Danmark har med et snævert flertal i Folketinget været kastet ud i en krig. Vi har bedt om at få beslutningsgrundlaget klarlagt på en offentlig høring. Det siger et snævert flertal af regeringspartierne og Dansk Folkeparti nej til. Det synes man er for ubehageligt for offentligheden at få frem i dagens lys.

Hvis det også bliver sådan, at en forlængelse af indsatsen – imod Socialdemokratiets ønske og imod dem, der ikke ønskede krigen – heller ikke kan tåle en offentlig debat, er det så ikke sigende for de problemer, folkestyret har i forhold til Irakkrigen, at man gør, hvad man kan for hermetisk at lukke enhver mulighed for offentlig debat, ikke alene fra regeringens side, men også fra dens tro væbner og støtte, nemlig Dansk Folkeparti?

Offentligheden tåler ikke indblik i de her ting; lad os derfor få så få offentlige diskussioner som muligt. Det er den parole, man kører det her efter. Er det virkelig holdbart?

(Kort bemærkning).

**Udenrigsministeren (Per Stig Møller):**

Hr. Søren Søndergaard siger, at Saddam Hussein stadig væk kan være i besiddelse af masseødelæggelsesvåben. Det er jo også det, David Kay siger ikke er udelukket. Det kan jeg da heller ikke stå og udelukke. Det ville da være forkert. O.k., så er det i orden, hvis det var præmissen for spørgsmålet. Derfor søges der jo videre. Derfor undersøges sagen fortsat, og også derfor er der behov for sikkerhedsstyrker.

Kl. 20.15

Men sikkerhedsstyrkerne er jo altså også inde for at sikre, at Saddam Husseins terrorister og fundamentalisterne ikke skal have held til at få skabt så meget uro, skabt så mange terroraktioner, at man ikke kan få genopbygget Irak.

Emnet i dag er ikke tidsforlængelsen. Emnet i dag er udvidelsen med 90-100 mand. Tidsforlængelser har jeg nu ikke nogen erindring om har været i salen, og jeg tror faktisk, at man har tidsforlænget langt de fleste af Danmarks fredsbevarende og fredsskabende aktioner: Cypern adskillige gange, og der er Kosovo. Det ene og det andet er blevet tidsforlænget, og det er sket i Nævnet. Jeg tror faktisk, at det ville være første gang, man skulle over i salen med en tidsforlængelse, hvis man gør det.

I realiteten er der jo ikke tale om nogen ny opgave. Når vi går i salen nu, er det, fordi udvidelsen er med så mange personer, at vi synes, der var brug for en debat.

Men det er ikke udelukket. Det står jo præcis også i beslutningsforslaget, at det kan være, at det bliver i Nævnet, det kan være, det bliver i salen, og alle, der stemmer for beslutningsforslaget, ved, at den situation må vi drøfte sammen, når og hvis vi måtte komme i situationen.

Men uanset om der kommer en resolution i FN eller ej – vi arbejder selvfølgelig for, at der kommer en resolution, som præcis skaber den bro, som jeg har nævnt, og som jeg har foreslået i mine samtaler med sikkerhedsrådsmedlemmerne og i EU-USA-mødet – er der en forpligtelse, som FN med sin resolution 1483 fra 22. maj har appelleret til verden om at bære, nemlig den forpligtelse at skabe ro, sikkerhed og fremgang i Irak.

Den kan man da ikke løbe fra, og den bliver jo heller ikke ophævet, uanset hvad der måtte ske i FN for øjeblikket. Vi håber på, at man når til en enighed, som betyder, at FN føler, at de har fået en større, en stærkere og en mere central rolle, og det har vi også appelleret til.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

## Afstemning

**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør

indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-  
hold*). Det er vedtaget.

\_\_\_\_\_

Folketingets næste møde afholdes i morgen,  
torsdag den 9. oktober 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til  
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.18

\_\_\_\_\_

### **Meddelelser fra formanden**

**Tredje næstformand (Kaj Ikkast):**

Der er ikke mere på dagsordenen.